

DRUKWERK
Indien onbestelbaar
Lupinelaan 27
5691 WC Son

PTT Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

OLAT NIEUWS

Clubblad w.s.v. Ollandse Lange Afstand Tippelaars • jaargang 26 • Nr. 10 • november 2000

NIJMEGEN-ROTTERDAM

AMSTERDAM-TILBURG

CENTURION 970

DE BEEMDENROUTE

MEHRTAGE MARATHON

MUENCHEN OBERBAYERN

WADDENWANDELTOCHT

13e HEUVELLAND TOCHT

DE VERBLUFFENDE

OPKOMST VAN HET

WANDELWEZEN

Ollandse Lange Afstand Tippelaars
Opgericht 23 november 1967
Aangesloten bij KNBLO - NBWB - KNAU - NFV (IVV)

OLAT-NIEUWS

ERELEDEN w.s.v. OLAT: Piet Knoester*, Theo Tromp* en Jan van de Ven*
*ook drager van de Cornelis van Montfort-trofee

-♦-

**LEDEN VAN VERDIENSTE: Jan Cortenbach, Tonny en Bert de Boer,
Antoon Stoop, Henk Plasman en Ad van Asten**

inhoud OLAT-Nieuws november 2000

Voorzitter:

Marinus van Roosmalen
Hoge Vonderstraat 7
5492 CH St.-Oedenrode
☎/ Fax 0413-475467
email: MvRoosmalen@hetnet.nl
#

Vice-voorzitter:

Theo Tromp
Daelenbroek 32
6002 VN Weert
☎0495 - 450325
fax 0495 - 450327
email: m.h.tromp@hccnet.nl
#

Secretaris:

Jeannette van Boerdonk
Mr. van de Lindenstraat 6
5469 GJ Keldonk
☎0413-211978
email: vwb@IAEhv.nl
#

Penningmeester:

Hein Lenders
Herdersveld 159
5665 JN Geldrop
#

Bestuursleden:

Toon van Wordragen
J. v. Stolbergstraat 10
6006 ZM Weert
☎0495-537775
#

Ad Verbakel

Past. Bogaertsstr. 12
5469 EZ Keldonk
☎ 0413-212161
#

Jos van den Bersselaar
Hagenkampweg Zd. 146
5615 DA Eindhoven
☎040-2524404
#

Banknummer OLAT:

13.82.11.736
t.n.v. penningmeester OLAT,
Eindhoven
Gironummer OLAT:
17.75.156
t.n.v. penningmeester OLAT,
Eindhoven

Van de Voorzitter	4
Van de Bestuurstafel Vrijwilligers	5
10 jaar lid OLAT	
Ledenadministratie: mutaties	
: Onze jarigen	6
Uit onze Commissies: Clubreizen programma 2001	7
GR 576 Ocquier-Huy AvA.....	
Wandelwegen: Geslaagden op het Hertog Hendrikpad	9
Lange afstand-Prestatie-Snelwandelen:	10
- Clubkampioenschap Eindstand	
- Amsterdam-Tilburg Klaas Bakker	11
- Centurion 970.....	11
- Nijmegen-Rotterdam.....	12
..... Houffalize-Plombières	
Wandelen op Dinsdag: Winterprogramma.....	13
De Beemdenroute door Piet Royakkers	
Wandelvaria:	14
Voettocht Genève-Den Haag; dagboek in verkorte weergave door Margriet Fischer	
Kennedymars Bergeijk (A.v.Asten).....	16
Waddenwandeltocht (Margriet Fischer)	17
Met WS 78 in Ermelo (Coos en Henri)	18
Wat heb je vandaag gedaan.....? (Margiet Fischer).....	19
13° Heuvelland wandeleng (Coos en Henri)	
5° Lichtstadavondwandeling (A.v.Asten).....	23
Mehrtage Marathon Muenchen Oberbayern (Peter van de Ven)	24
Wat leuk een echte snelwandelaar (uit Metro).....	26
Wandeltrainingsweekend OLAT	27
Met Constant-Op Stap:	
- Einhornmarsch Seefeld.....	28
- Euraudax midweektocht Velp.....	29
De verbluffende opkomst van het wandelwezen (Volkskrant Magazine).....	30
OLAT 34° winterserietocht te Valkenswaard	

Foto voorkaft: Ardennentocht 30 sept. Pont de Bonne: CIBE park en rots
Verder foto's van Coos en Henri, Ad van Asten en Peter vd Ven (ook cartoons)

**Ledenadministratie en
Clubreizen:**

Theo Tromp
Daelenbroek 32
6002 VN Weert
☎0495-450325 fax - 450327
m.h.tromp@hccnet.nl
gironr. 70.68.01
t.n.v. OLAT-clubreizen
Weert.

Boetiek:

Mia Dielesen
☎040-2552742
Wandelgidsen:
Francien van de Laar
☎0499-471298
Startbureau:
Jos van den Bersselaar
Parkoersen:
Ad Verbakel

OLAT-verzorging:

Willem Schoonhen
☎ 040 - 2420422
Public Relations:
Toon van Wordragen
Vierdaagse verzorging:
Regina Peters-Martens
Esther v/d Velden
Overnachting Vierdaagse
Hein Lenders
☎06-12074473
giro: 2608214

Redactie OLAT-Nieuws:

Margriet Fischer
Peter van de Ven
Ad van Asten

Redactie-adres:
Lupinelaan 27
5691 WC Son en Breugel
☎0499-473767 (ook fax)
E-mail
a.h.van.asten@hccnet.nl

OLAT COMMISSIES

Wandelwegen:

Jeannette van Boerdonk

☎0413-211978

Mr. V/d Lindenstraat 6

5469 GJ KELDONK

Corrie Tiersma

Els de la Parra

Marten Hogeweg

Tjeu van den Kerkhof

Toon van Wordragen

Lange afstand-Prestatie- en Snelwandelen, LPS:

Theo Tromp, coörd.

Mariet Ahlers

☎040-2926699

Hulstbosakker 47

5625 VS EINDHOVEN

Paul Canters

Sjef Koolen

Ad van Asten

Clubblad OLAT-Nieuws:

Ad van Asten, coörd.

☎0499-473767

Lupinelaan 27

5691WC SON

Peter van de Ven

Margriet Fischer

Vacant

Vacant

Clubreizen:

Theo Tromp, coörd.

☎0495-450325

Daalenbroek 32

6002 VN WEERT

Toon van Wordragen

Kempische Wandeldagen

Joop Wesseling vz.

Tineke de Kort

☎0492-382713

Kempenstraat 3

5735 KD AARLE-RIXTEL

Hein Lenders

Jos vd Bersselaar

Ad Verbakel

Marinus van Roosmalen

Jacques Smits

Martin van Riet

Van de Voorzitter

Na een periode, waarin het wat rustiger is geweest, zijn we nu weer druk bezig met de afsluitingen van het seizoen 1999/2000 en ons aan het voorbereiden op het nieuwe verenigingsjaar 2000/2001.

Het is al eens eerder gezegd en geschreven en u weet het natuurlijk allemaal al, maar het zij nogmaals vermeld:

onze **Algemene Ledenvergadering** wordt dit jaar gehouden op **Zaterdag 25 November a.s.**

De vertrouwde locatie is het Parochiehuis "Fellenoord" aan de Kruisstraat 53 te Eindhoven. Dat is aan de noordzijde van het station.

Onze eerste OLAT-winterserie van het seizoen vindt plaats op zondag 19 november DUS EEN WEEK EERDER. Het bestuur hoopt velen van onze leden te mogen ontmoeten, dit is ook een gelegenheid bij uitstek om uw mening te laten horen en/of nieuwe ideeën naar voren te brengen.

Ook de wandelsport is aan veranderingen onderhevig, en ook OLAT moet steeds goed naar zichzelf blijven kijken. Het aantal wandelaars dat onze tochten komt bezoeken is belangrijk, maar zeer zeker ook is dat de kwaliteit van onze tochten die wij hen aanbieden.

Bij OLAT is het een goede gewoonte om bij een 10 jarig lidmaatschap een souvenirklomp aan te bieden, dat doen we dit jaar dus ook. De namen staan elders in dit clubblad. Dit is dan nog een reden te meer om naar de vergadering te komen. Natuurlijk worden ook de personen, die 25 jaar lid zijn van OLAT op deze avond gehuldigd. Verder zullen er nog enige personen in het zonnetje worden gezet, die zich de afgelopen jaren op een of andere manier zeer verdienstelijk gemaakt hebben voor de w.s.v. OLAT. Dus kom naar de Algemene Ledenvergadering en laat uw ideeën en meningen horen.

Tot volgende keer.

M v Roosmalen

Redactie en Samenstelling:

Ad van Asten,
Peter van de Ven,
Margriet Fischer.

Druk: A.L.J. Niëns, Weert

Inleveren Kopij:

**Voor 18 november voor plaatsing in het
novembernummer (dat omstreeks 8 december
verschijnt.)**

OLAT-Nieuws verschijnt maximaal 11x per jaar.

OLAT WEBSITE

www.wandel-olat.org/

VRIJWILLIGERS VOOR OLAT

Als we kijken naar het aantal leden dat wij hebben valt het ons - als bestuur - op dat steeds *dezelfde* leden en *niet leden* bereid zijn ons met al onze evenementen te assisteren.

Toch blijkt telkens weer dat het soms moeilijk is om mensen te vinden die ons willen helpen.

We willen daarom nog eens een beroep doen op onze leden om al is het maar enkele keren per jaar hiervoor hun medewerking te verlenen.

We hebben altijd moeite gehad om onze eventuele vrijwilligers in een lijst opgeslagen te krijgen. Dit wil

ik vanaf nu gaan doen zodat we weten wie waar en wanneer wil helpen en in welke disciplines. Daarom worden alle coördinatoren gevraagd de vrijwilligers aan mij door te geven. Als er mensen zijn die willen helpen kunnen ze zich bij mij telefonisch of via E.mail bekend maken. Als er dan ergens vrijwilligers nodig zijn kan ik die doorgeven. Al uw reacties zijn welkom.

U kunt zich opgeven bij:

Toon van Wordragen
Juliana van Stolbergstraat 10
6006 ZM WEERT
☎ 0495-537775
E-mail: tvwehboolat@hetnet.nl

10 JAAR LID W.S.V. OLAT

Eduard Dix	Eden	Ton en Jan v. d. Heuvel	Eindhoven	Theo Beelen	Weert
Mia Vernie	Maasbracht	Truus en Peter Mathijssen	Eindhoven	Frank Koster	Hilversum
Caroline Vernie	Maasbracht	Paul en Elly Verschoor	Oss	Sonja Schokker	St.Oedenrode
Anita Vernie	Maasbracht	Annemarie Verschoor	Oss	Marianne v. Wanroy	St.Oedenrode
Astrid Vernie	Maasbracht	Jose Bod	Bilthoven	Wil Rovers-Heijms	St.Oedenrode
Frances Rouppe v/d Voort	Eindhoven	Toos der Kinderen	Gerwen	Elly Perham	Eindhoven
Henk Aerds	Nuenen	Tonny en Rien v/d Rijt	Sint-	Gerrie Makkink	Eefde
Tonny en Rien de Vos	Bennekom	Anja v/d Rijt	Oedenrode	Leo en Kitty Buijtenweg	Eindhoven
Ria Vredenbregt	Zwijndrecht	Wim en Anneke Helder	Delft	Martin van Riet	Nuenen
Ted Liebregts	Eindhoven	Jelle Boomsma	Den Bosch	Iet Smits-Engelen	Son
Theo van de Wiel	Veldhoven	Fokke en R. Hendriks	Heeze		

10 jaar OLAT lid

Staat uw naam op onderstaande lijst vermeld? Dan bent ook u 10 jaar lid van onze wandelsportvereniging OLAT. Als blijk van waardering wordt u allen, als aandenken, een klompje aangeboden. Om in het bezit van dit klompje te komen wordt u van harte uitgenodigd op onze algemene ledenvergadering op 25 november a.s. (zie voor meer info de bijlage bij dit blad), waar de betreffende klompjes uitgereikt zullen worden. Bent u niet in de gelegenheid om bij de vergadering aanwezig te zijn, laat dit dan even weten aan één van de bestuursleden, we bekijken dan hoe het klompje in uw bezit kan komen.

Helaas is het niet meer mogelijk om de klompjes op één van onze wandeltochten op te halen.

Tot ziens op 25 november,
Jeannette van Boerdonk

LEDENADMINISTRATIE: Daalenbroek 32, 6002 VN WEERT

☎ 0495-450325 Fax 0495-450327 e-mail m.h.tromp@hccnet.nl

Alle wijzigingen rechtstreeks doorgeven aan de ledenadministratie. Mocht U bezwaren hebben tegen een aspirant-lid, dan verzoeken wij U dat binnen 14 dagen na het verschijnen van het verenigingsorgaan met argumenten te melden bij het secretariaat. Het lidmaatschap gaat pas in als de verschuldigde bedragen zijn ontvangen. Om in aanmerking te komen voor korting tijdens de tochten is het noodzakelijk uw lidmaatschapskaart te tonen bij het startbureau.

Door: Theo Tromp

Adreswijziging:

Jan de Vos, van Harderwijk naar: Wittezeestraat 180, 8226 BN Lelystad

Aanmeldingen:

Willie de Bie	Het Erp 4	5388 CP Nistelrode	geb.datum 2-12-1943
Nellie de Bie	Het Erp 4	5388 CP Nistelrode	geb.datum 26-09-1945
Jan van Erp	Schubertlaan 315	5653 EL Eindhoven	geb.datum 29-06-1951
Nancy van den Heuvel	Boomstede 444	3608 BG Maarssen	geb.datum 7-02-1961
Jeanny van der Klooster	Offenbachlaan 602	5654 RW Eindhoven	geb.datum 14-02-1965
Annemieke Rensen	Hof van Spinoet 6	4941 AT Raamsdonksveer	geb.datum 3-10-1956

Opzeggingen: Bert Quaadgras uit Den Haag; G. Strik uit Eindhoven; Bart Gorissen Nijmegen.

Opzegging abonnement: L. Houben uit Utrecht

Aangenomen:

Arie Timmermans Eindhoven. Arie van Veen Valkenburg(ZH). Henny Roonwijk Beuningen.
Ton Delsink, Ineke Delsink en Robbin Delsink Aalten. Peter van Dijk Oisterwijk; Stefan Gauer D-51103 Köln.

Andere mutatie:

OPROEP: De post heeft het maandblad van Tini Snoeijts uit Eindhoven retour gezonden. Wie weet zijn huidige adres? Graag even bericht aan Theo Tromp.

ZIEKENBOEG

Theo van de Wiel heeft enige weken geleden in Bolivia een ernstig busongeluk gehad. Hij heeft vier weken in een ziekenhuis in Bolivia gelegen en is onlangs pas weer in Nederland teruggekeerd.

Hij heeft verschillende breuken en loopt met krukken en zal weer moeten revalideren. Hij hoopt echter toch volgende jaar weer van de partij te kunnen zijn. Stuur hem eens een kaartje.

Theo van de Wiel, De Twijnder 51, 5506 AM Veldhoven

† Op 27 september j.l. is **Bep Damen** uit De Lier dodelijk verongelukt bij het oversteken. Een auto stopte om haar te laten oversteken, maar een andere passeerde deze en schepte haar. Bep is verschillende jaren mee gegaan met de Paas- c.q. Ardennenweken en overnachtte het afgelopen jaar ook in Nijmegen in de Ganzenheuvel. Een groot aantal OLAT-leden kenden haar. Ondanks haar 75 jaar ging ze nog wekelijks kunstrijden op rolschaatsen en deed elke dag nog haar yogaoefeningen. We zullen haar in gedachte houden als een gezellige, fijne vrouw, die zo intens kon genieten van die momenten waarin zij in de kopgroep mee kon komen. Ik kan me nog steeds voor de geest halen hoe blij ze was dat we in Dinant een trappistenglas konden regelen, een glas dat ze daarna elke wandelweek weer bij zich had. We zullen haar missen, haar lach, haar opgewektheid, en haar yogaoefeningen voor we vertrokken. Bep, je was zo vol levenslust, helaas maakte een ander hier een einde aan. Je zult altijd in onze gedachten een plaats blijven behouden. **RUST ZACHT**

namens OLAT: Theo Tromp

Het correspondentieadres is: Kievietshof 1, 2636 EL SCHIPLUIDEN

ONZE JARIGEN

De volgende personen willen wij feliciteren met hun verjaardag. Wij hopen dat zij deze dag in goede gezondheid kunnen vieren.

November					
10	Netty van de Berg	Weert	16	An Klarenbeek	Raamsdonksveer
	Truus Mathijsen	Eindhoven		Tonny de Vos	Bennekom
11	Afra Groot	Helmond	18	Lenie van Roosmalen	St.-Oedenrode
12	Toos de Rooij	Breda	18	Susan Vereijken	Someren
	Wim Gevers	Den Bosch	19	Ad Mollen	Eindhoven
13	Toos van Oorschot	St.-Oedenrode		Anja Stouthart	Veldhoven
14	Rudy Crolla	Nuenen	22	Jose Bod	Bilthoven
	Ans Bouwe	Erp		Wil Jacobs	St.-Michielsgestel
	Astrid Vernie	Maasbracht		Toos der Kinderen	Gerwen-Nuenen
15	Wim van de Wal	Veldhoven		Willy Senders	Eindhoven
	Maria Jesserun	Boxtel	23	Nellie Peters	Lage Mierde
				Bert de Boer	Asten-Ommel

24	Frans de Wit	Waalre	Liedeke Verhagen	Den Bosch	
	Mia van Grootel	Eindhoven	Jan van Eck	St.-Oedenrode	
	Othmar Glänzer	Eindhoven	Hugo Prinsen	Valkenswaard	
25	Peter Koolen	Helmond	Petra de Rooij	Breda	
	Diny Koopmans	Hooge Mierde	Wil Nendels	Eindhoven	
26	Piet Selten	Mill	Francine van de Laar	Son	
27	Montse Sole Murciano	Eindhoven	Erik Mens	Valkenswaard	
	Henk Treur	Geldrop	Peter Sanders	Mierlo	
29	Jet van den Bersselaar	Eindhoven	Wil van Coenen	Vught	
	Kees Marijnissen	Breda	Arie van Veen	Valkenburg-ZH	
30	Henk Aerds	Nuenen	Anneke Sandstra	Amsterdam	
december			14	Arie Abels	Uden
1	Mario van de Kruis	Heeze	15	Piet van Bommel	Tilburg
2	Pieter van de Mortel	Deurne		Louis Vernie	Maasbracht
	Inge van Egmond	Breda		Jo van de Akker	Heesch
	Willie de Bie	Nistelrode		Yvonne Mikkers	Heeze
3	Piet van Dongen	Eindhoven		J. van Weerden	Eindhoven
3	Henny van de Laar	Son			

Clubreizen

PROGRAMMA CLUBREIZEN 2000/2001

zaterdag	3 maart	GR-14	16 - 27 km	Lavacherie-LaRoche
zaterdag	21 april	GR-126	21 - 30 km	Houyet - Dinant
zaterdag	23 juni	GR-57	20 - 26 - 35 km	Houffalize - La Roche
zaterdag	25 augustus	GR-5	16 - 32 km	Spa - Vielsalm
weekend	22/23 sept.	GR-AE	ca. 20 - 30 km	Bouillon overnachting in JH (nu aanmelden!)

Inschrijven: gironummer 706801
t.n.v. w.s.v. OLAT
Weert

minimaal een maand van tevoren
met vermelding van tocht, aantal personen, opstapplaats,
afstand

Inschrijfgeld: leden niet-leden
Weekend f 110,00 f 125,00
dagtocht f 37,50 f 42,50

Na-inschrijvers kunnen alleen mee als er nog ruimte is.

Indien men op de woensdag voor de tocht nog geen bericht heeft gehad, kan men informeren van woensdag- tot vrijdagavond of er nog plaats is.

Afmelden: Bij verhindering zal, indien dit **uiterlijk 10 dagen voor de tocht** is doorgegeven, de betaling doorgeboekt worden naar de volgende tocht of (na aftrek van f 2,50) worden teruggestort.

Opstapplaatsen en -tijden:
Den Bosch vervalt als aanrijroute voor de OLAT-bus.

Juiste vertrektijden in Eindhoven (Fuutlaan)
en Weert NS zullen in een volgend OLAT-Nieuws vermeld worden.
Bij voldoende belangstelling ook opstapmogelijkheid in: Sint Oedenrode, Son,
Veghel, Keldonk, Helmond, Someren, Nederweert, Leende parkeerplaats.

Tenslotte: Zorg voor een geldig grensdocument en Belgische francs. Er is een excursieverzekering afgesloten. Deze geldt niet voor bagage en kostbaarheden.

Informatie en inschrijfadres:

Theo Tromp, Daelenbroek 32, 6002 VN Weert, ☎ 0495-450325

E-mail: clubreizen@wandel-olat.org

CLUBREIS 30 SEPTEMBER: GR 576 OCQUIER-HUY

Ad van Asten

Vandaag bewandelen wij een groot deel van de GR 576 met de naamsaanduiding Condroz. De totale lengte van deze route - die officieel

in Hoei begint en eindigt in Hamoir - is 44 km. Van 'ons uit' is het toch een heel end rijden en scheuren met de autobus is er ook niet meer bij,

dus het liep al aardig tegen 11 uur voor we ter plekke kwamen in Ocquier: het startpunt op de 34 km afstand, die de echte bergjongens en

-meisjes te verwerken kregen. Naast Babette en Marleen zie je op deze afstand ook jongens als Sjef van de Berg en Tjeu van den Kerkhof die dan nog ruim voor sluitingstijd aan de finish komen.

Als wij uitstappen bij kasteel du Val d' Or om wat koffie met bons-bons in te nemen, zijn die voorgenoemden ook allang en route. Uit overlevering hoorde ik later dat de 10 km die deze hoofdmacht extra liep ook niet veel meer voorstelde dan de afstand.

Ocquier is een typisch stadje voor de Condroz, het heeft een kerkje dat uit de 11^e eeuw dateert, en het voornoemde kasteel dat tegenwoordig dienst doet als hotel-restaurant. Een oude watermolen, die het nog doet ook, completeert de entourage. Onderweg passeren de wandelaars de 'Ferme aux Grives' een oud bezit uit Stavelot dat dienst doet als onderkomen voor Pelgrims naar Santiago de Compostela. Het gebouw stamt uit de 17^e eeuw en is opgetrokken uit grote blokken kalksteen, en in het park staat een herdenkingsbank voor de plaatselijke schrijver: Georges Gamir. Iets verderop ligt het prachtige Vervoz, karakteristiek voor de streek. Ook hier weer een kasteel daterend uit 1750 en gebouwd voor de Baron de Tornaco. Kunstig is de kapel die in de negentiende eeuw is gebouwd zonder 'specie', naast enkele 'boerderijen' uit de 17^e en 18^e eeuw. Hier werden de gebroeders Abel en Jean Lurkin geboren, die de schoonheid van de landerijen en bossen in de Condroz beschreven en bezongen. Later komen de wandelaars nog door Bois-et-Borsu, dat al in 1808 werd samengevoegd en sinds 1977 tot de gemeente Clavier behoort. Als iedereen nu 300 meter uit koers zou zijn geraakt dan hadden ze gezien dat de plaatselijke Lambertuskerk al in 911 werd gebouwd, maar laatstelijk in de 12^e eeuw in de huidige vorm is herbouwd. De toren lijkt een beetje op die van de Zultkerk in Eindhoven, ook wel bekend als streekmuseum Kem-

penland. Had Babette het niet verteld, ik had het niet geweten!

Onze voerman voor vandaag is Toon van Wordragen, omdat Theo de huiselijke haard prefereerde boven nog eens een klets erbovenop! Toon had natuurlijk niet gekeken wat voor papiertjes hij ons in de hand drukte, anders had hij ze wel thuis gelaten. In het Frans en achterstevoren! Ik weet niet eens op welke bladzijde we lopen.

Een half uurtje later worden wij uitgelaten op een weg midden tussen weilanden. Toon en een gastverzorger richten hier een koffiepost in voor de 34 km wandelaars, die straks langs zullen komen. De bussen rijden verder om een verzorgingspost 12 km verderop in te gaan richten, en een flinke groep wandelaars begint hier aan de 24 km afstand. Het plaatsje waar we nu zijn heet Les Avins. We hebben het dorpje niet bezocht omdat onze bussen er al doorheen waren voordat we het wisten; hadden we het geweten dan hadden we hier de kerk kunnen bezoeken die gebouwd is op een kalkrots die de streek domineert. De bouwdatum van deze Romaanse Martinuskerk is niet be-

het gelijknamige 'Val' is waarschijnlijk afkomstig van de Romeinse keizer Tiberias die hier een villa gehad zou hebben. Een grootse laan met beuken brengt ons bij het indrukwekkend kasteel van de Comtes de Marchin de Modave dat stamt uit de 13^e eeuw, maar het is tussen 1652 en 1673 volledig gerestaureerd. In de daarop volgende eeuwen is het kasteel in diverse handen overgegaan en sinds 1941 eigendom van CIBE, een soort waterschap.

We lopen achter het kasteel om en komen in een bosgebied, dat tevens waterwingebied is. Door een chicane, die aan onze linkerkant stijl afdaalt komen we in een weidse vallei met een dominante rotspunt. We bevinden ons in het pittoreske dal van de Hoyoux, een pittig stromend riviertje.

In Pont de Bonne halverwege het dagtraject beginnen we aan een steile klim. Al vlug kunnen we een groot deel van de omgeving overzien. Eenmaal boven nemen we even de tijd voor het middagboterhammetje. Een stapel kachelhout langs de weg fungeert als bank. Het begint zachtjes te regenen en we

kend. Het doopvont is opgebouwd uit kalksteen met vier mensenhoofden.

We passeren een typische boerderij: groot, met torens en diverse raampjes. Alles uitgevoerd in grijze kalksteen. Ferme de Tibiémont en

besluiten de regenkleding aan te doen, want de lucht voerspelt niet veel goeds. Bij een bocht in de weg ontstaat even een probleem: we kunnen naar rechts, - aanvankelijk zonder markering - of linksaf een graspad nemen. We besluiten toch

rechtsaf de betonweg te volgen, een juiste keuze zoals even later blijkt. Indien we voor linksaf hadden gekozen, waren we via de GR 575 in Marchin terechtgekomen, zoals een tiental anderen, die na ons kwamen. In het gehucht Barse volgen we een spoorlijntje, dat ons na ongeveer een kilometer bij een fantastisch kabbelend riviertje brengt. Ik kan niet nalaten hier een paar foto's te maken, juist op het moment dat de familie van Erp uit Rooi passeert. Ik hoop dat de prentjes gelukt zijn, door schemering van bos en regen is het niet gegarandeerd dat er voldoende licht is. We volgen verder een bospad en zo'n 15 meter beneden ons loopt het spoorlijntje: een prachtig gezicht, hoelang zal het geleden zijn dat dit alles nog in gebruik was?

In het volgende plaatsje Vieux Barse passeren we weer zo'n oude kasteel-boerderij, die vakkundig is opgetrokken uit grote en kleine kalksteenbrokken, die als een puzzel op elkaar zijn gelegd. Hoe is het mogelijk dat dit al zo'n 800 jaar op elkaar blijft liggen. Een eind verderop zien we onze bussen en volgauto staan bij een wegwakruising in het dorp. Dini wacht ons op met de soep. Doelbewust zien wij een markering naar links over het hoofd anders hadden wij misschien de soeprust gemist zoals een groepje wandelaars dat een eind voorbij de post op de hoofdweg uitkwam en 'ons' gelukkig tegen 't lijf liep.

Als we na enkele honderden meters de hoofdweg weer verlaten, begint een flinke stijging langs een bosrand. Theo van de Ven volgt goed, maar als de klim enige kilometers aanhoudt besluit hij toch maar op Leni en Marinus te wachten. Na de stijging en het bos kom ik in een open landschap en de route loopt langs landerijen zonder een duidelijk pad. Het blijft zachtjes regenen

en ondanks de zwaarbewolkte lucht zie je aan de horizon duidelijk de grijze rookmassa's uit diverse schoorstenen opstijgen.

Het kloppend hart van Wallonië.

Ik word ingehaald door de hoofdmacht van de 34 km groep, ze trekken er flink aan en ik probeer ook geen indruk te maken door net te doen alsof ik ze kan volgen!! Je kunt er trouwens van overtuigd zijn dat deze jongens en meisje geen kilometer smokkelen, zelfs Babette weigert bij een haakse bocht een verkortingsprintje in te zetting. Als

niet de andere kant op hoefden, want een daling van zeker 20% over ruime afstand is nodig om in het stadje te komen; en eruit. Trouwens dat staat daar duidelijk op de weg: Oei, Oei, Oei.....Huy

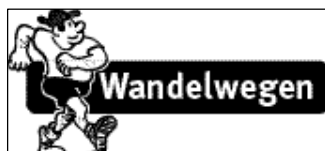
Om via de juiste regels bij Brasserie 'Le Central' op de Grand Place te komen schijnt daarna voor sommigen problematisch te zijn geweest: je zag ze komen van links en van rechts en van voren....en 10 kwamen er helemaal niet, die mocht Toon ophalen in Marchin. Het Grand Place ligt aan vier zijden

ik even later via een afdaling uit het bos kom, zie ik een prachtige kerk-toren voor me opdoemen. Deze toren behoort bij de kerk van Notre Dame de la Sarte, een groteske zendmast ijvert om de lengte. Deze wandelroute schijnt goed benut te worden, want een paar honderd meter staat een ruime gîte langs de weg. Er rest mij nog een flinke klim over een niet al te gemakkelijk slingerpad door een bos en dan sta ik plotseling oog in oog met de stad Huy. Je kunt het niet missen, en een geluk voor onze wandelaars dat ze

geweldig mooi ingebed tussen grote, oude gebouwen, meestal in gebruik als restaurant of warenhuis. De Brasserie, waar wij zaten, had een fantastisch uitzicht op de hoog boven de stad uittorende citadel Li Tchestia die tussen 1818 en 1822 door de Nederlanders werd gebouwd.

Ciney en Rochefort lagen vandaag niet op onze route, maar stonden echter wel op die andere kaart.... Tot een volgende keer.

Geslaagd op Wandelwegen

Hertog Hendrikpad rondweg bij Eindhoven 70 km

Nellie Wingers	no. 445	18 september 2000
Siegmar Breiksch	no. 446	15 oktober 2000

EINDSTAND CLUBKAMPIOENSCHAP OLAT PER 1 OKTOBER 2000

Klaas Bakker	1	7140	Servee Derks	26	1045	Jan Warrink	52	510
Paul Canters	2	4685	Wim v Gemert	27	1000	Jans v Griethuizen	53	500
Hugo Prinsen	3	3601	Piet vd Laar	28	940	Jeanne Beex	54	480
Hanny Klumpkens	4	3559	Ad v Asten	28	940	Ger de Haas	54	480
Theo Klanke	5	2928	Wim vd Wittenboer	30	795	Arie Evegroen	54	480
Frits v Duijnhoven	6	2825	Sjack van Dongen	31	745	Bert Timmermans	57	475
Huub Raymakers	7	2705	Theo v Hamond	32	710	Anne Radder	57	475
Conny Raymakers	7	2705	Jan v Boerdonk	32	710	Sjef v Gestel	59	460
Frits Mennen	9	2475	Ton v Dijk	34	700	Rob Keetlaer	59	460
Marcella Creemers	10	2050	Theo Gijzen	35	690	Maria v Hoek	59	460
Andre Loos	11	2045	Bert v Rooy	35	690	Jose Schimmel	59	460
Ad Mollen	12	1985	Jan Soetens	37	675	Fred Fisser	63	400
Herman Claude	13	1820	Toos vd Boom	38	635	Wim Steenbakkers	64	320
Frances Rouppe vd Voort	14	1750	Cees Punselie	39	610	Caroline Vernie	65	285
Kees Lambregts	15	1745	Ben Duin	40	605	Riet Kelders	66	255
Henk Plasman	16	1570	Anton Leygraaf	40	605	Nellie vd Hofstad	66	255
Henny van Megen	17	1495	Theo Tromp	42	600	Hennie vd Haring	66	255
Ron Timmermans	18	1300	Margriet Fischer	42	600	Johan vd Hoogenhoff	69	250
Jan v Hoogeloon	19	1220	Jeannette v Boerdonk	42	600	Peter vd Ven	70	230
Gerard Meeuws	20	1215	Ad Verbakel	42	600	Peter Koolen	70	230
Piet de Ruijter	21	1197	Riet Emans	46	565	Jaq v Steen	70	230
Jan Bruel	22	1170	Henk Mikkers	46	565	Bertie Mennen	70	230
Marco Timmermans	23	1150	Louis Vernie	48	555	Ben Smeenk	70	230
Sjef Koolen	24	1090	Gerrit Legierse	48	555	Rien vd Rijt	70	230
Wim Brooymans	25	1080	Wim Peters	50	535	Albert v Heijningen	76	175
			Rini der Kinderen	51	515	Vandy v Heijningen	77	65

AMSTERDAM-TILBURG

AFSLUITING LANGE AFSTAND SEIZOEN 2000

door: Klaas Bakker

Het is even na 13.00 uur zaterdagmiddag 30 september, als we met een groepje wandelaars restaurant "De Skeve Skaes" binnenstappen, dat is gelegen bij de Jaap Eden IJshal. Het is een zeer toepasselijke naam voor dit restaurant; werkelijk overal hangen oude, vooral houten schaatsen. Schaatsen aan de wanden, boven de bar, aan het plafond van voor tot achter in de zaal.

Het is nog vroeg, we hebben alle tijd om ons te verkleden en wat te eten en te drinken.

Om 15.00 uur wordt er gestart met 69 deelnemers, een behoorlijk aantal voor één van de laatste lange tochten van het seizoen. Het weer is goed, vrij warm, zwoel met weinig wind. Bijna iedereen start in korte broek en shirt. De eerste kilometers gaan door de buitenwijken van Amsterdam en Diemen tot de eerste doorlooppoort op ongeveer 5 km.

Dan wandelen we langs het riviertje Het Gein, dit is een van de mooiste stukjes van de route naar Tilburg. Toch jammer dat het verkeer hier steeds drukker wordt. Na enkele wagenrusten begint het te schemeren en trekken we onze reflectievesten aan.

Op 33 km is de eerste binnenrust in Kockengen. Hier hebben ze heerlijke soep, met keus uit ossenstaart- of kippensoep. De soep vindt goede aftrek en we kunnen betalen met één van de consumptiebonnen, waarvan we er bij de start vijf stuks kregen van de organiserende vereniging Hart van Brabant. Rond 21.00 uur vertrekken we voor de volgende etappe naar Nieuwegein op 58 km. Voor één van ons heeft de soep zo goed gesmaakt en hij is zo goed uitgerust, dat hij direct vanuit de rust over water denkt te kunnen lopen, maar

hij is ook meteen klaar wakker en nuchter, als hij aan de andere kant van de met kroost bedekte sloot weer aan

de wal klautert. Het is nog aan het begin van de tocht, dus er zijn nog genoeg droge kleren in zijn weekendtas te vinden, en spoedig heeft hij ons weer ingehaald.

Het blijft zwoel weer en velen blijven in korte broek en shirt wandelen, ondanks dat het al een tijdje licht regent, maar net niet genoeg om het regenjack aan te trekken; een paraplu is hierbij misschien de beste oplossing, maar ik vergeet zo'n ding altijd.

Op weg naar Nieuwegein wandelen we over goed begaanbare wegen, zonder al te veel donkere stukken,

en een zaklantaarn hebben we op deze tocht dan ook niet nodig. Als we in Nieuwegein bij v.v. Geinoord aankomen is het al middernacht. Hier is de tweede binnenrust en binnen enkele ogenblikken is de kantine veranderd in een grote chaos van wandelaars, die etend, drinkend, smerend, gapend en liggend de tijd doorbrengen, om straks tegen 1.30 uur weer uitgerust naar buiten te gaan.

Als stijve harken proberen we al slaapwandeland op tempo te komen, en na een paar minuten lukt dat ook weer en heeft de rust ons toch goed gedaan.

In Nieuwegein zijn er 18 nieuwelingen bijgekomen, die vanaf hier tot Tilburg toch nog een afstand van 67 km hebben te overbruggen. De volgende ruststop is Gorinchem op 82 km..... En wanneer het nu eigenlijk droog werd weet ik niet meer precies, maar na een tijdje merk ik dat m'n kleren weer droog zijn en dat wandelt wel zo prettig. In Meerkerk is een langere wagenrust op het marktplein, waar we moeten wachten op de langzamere 'slaap' wandelaars, opdat het veld niet te ver uit elkaar komt te liggen.

Als we daarna uit Gorinchem vertrekken is het al vroeg in de mor-

gen, ongeveer zes uur, nog even de reflectievesten aan en dan kunnen die straks ook weer uit. Nog een wagenrust volgt, dan even rechts en links en dan gaat het de dijk op naar Dussen op 101 km. Met deze dijk hebben de meeste wandelaars toch niet zo'n goed relatie: hij is \pm 15 km lang en recht. Op de verkeersborden staat wel de plaats Dussen vermeld, maar zonder afstand erbij. Als je dan aan het begin van het dorp het bordje Dussen ziet staan, betekent dat niet dat je ook al meteen bij de rustpost bent. Nee, daarvoor moet je eerst het hele dorp nog door. Eindelijk komen we er dan toch aan en hier is weer een iets langere rust voorzien. Veel wandelaars bestellen een uitsmijter en we kunnen onze voeten laten reviseren door het EHBO-team, of ons laten masseren door masseurs, die op alle binnenrusten aanwezig zijn.

Om 9.45 uur vertrekken we weer. Als we buiten komen regent het weer. We wandelen gezamenlijk naar de Pont, voor we daar zijn, krijgt iedereen een suikerklontje dat in cognac is gedrenkt; hiermee durven wij de overtocht te wagen.

Aan de overkant van de Bergse Maas gekomen, staan heel wat bekenden ons aan te moedigen om

ook de laatste etappe tot een goed einde te brengen.

Er volgen nog heel wat lange wegen, wagenrusten en regendruppels voor we in Loon op Zand bij de laatste binnenrust aankomen. Hier drinken we nog even een kopje koffie, en dan volgt het laatste stukje van 6 km naar Tilburg. Het is een ander finishlokaal dan waar we voorgaande jaren in Tilburg aankwamen. De weg er naar toe is ook rustiger en het is een meer landelijk parkoers naar sporthal 'De Drieburcht' in Tilburg-Noord.

Er wordt volop gefeliciteerd met het goed beëindigen van deze tocht, we krijgen een bosje gladiolen en een flesje Extran vlak voordat we de sporthal binnengaan.

Het zit erop, het regent nog steeds. We kunnen ons afspoelen onder de zwembaddouches, even zwemmen is er echter niet bij, want er is een waterpolowedstrijd aan de gang.

Van OLAT waren er acht wandelaars present. We danken Hart van Brabant voor de uitstekend georganiseerde en verzorgde wandeltocht en gaan voldaan naar huis, het regent nog steeds, met groeten van Klaas.

Centurion No 970

Paul Canters

Als lid van de Lange afstand commissie en als liefhebber van het lange afstandwandelen besloot ik deze zomer om me maar eens in Engeland te gaan meten op de Centurion-afstand, de 100 E.M. of wel 160 km.

Na enkele maanden voorbereiding, door o.a. het lopen van enkele Kennedymarsen en de Vierdaagse van Nijmegen en daarnaast - indien m'n werk dat toeliet - in het weekend enkele individuele wandeltochten, was het begin augustus zo ver.

Op donderdag 10 augustus vertrok ik. Na een zeer gastvrije overnachting bij wandelaar Hans van de Knaap van RWV vertrokken we

samen op vrijdagmorgen om 7.30 uur met de 'Stena Line' naar Engeland. Daar aangekomen was het nog een uurtje met de trein en dan zijn we in de plaats van bestemming.

Het stadje heet New Market. Het plaatsje staat geheel in het teken van de paardensport. Van de hoofdstraat tot aan de drafbaan, op elke straathoek zie je wel iets dat betrekking heeft op de paardensport. In dit plaatsje was het ook dat enkele honderden jaren geleden Captain Barclay in 1000 uren, 1000 miles liep en hier is de link gelegd met de wandelsport.

Na een leuke receptie op vrijdagavond, georganiseerd door B en W

van New Market en de Centurion Club England, volgde een prima nachtrust op ons logeeradres. Op zaterdag 11 augustus was de grote dag. Nog vlug even zo'n 10 liter instant drank inslaan (cola, sprite enz.) en bij de plaatselijke Italiaan zorgen voor de nodige koolhydraten. Dan is het 15.00 uur dat de in totaal 55 atleten starten, onder hen zijn 8 Nederlanders die meedoen aan de officiële wedstrijd en 24-uurstocht. De eerste 4 miles gaan vanuit het stadscentrum naar de drafrenbaan, daarna volgen nog 48 rondes van telkens 2 miles op de oprijlaan van de drafbaan en een blokje om het complex.

Bij Marcel Dekker en Ad Leermakers zat er meteen een snel tempo in. Ik zelf ging bij de hoge temperatuur van dat ogenblik en de hete zon de eerste uren op reserve lopen. Na zo'n 6 uur, als de temperatuur iets is gedaald, besluit ik iets te versnellen en dat gaat prima. Tot 6.00 uur de volgende morgen heb ik nergens last van. Maar met zo'n 14°C gedurende de nacht was het voor velen toch te warm of ze kregen last van andere dingen. Geleidelijk verbeterde ik m'n positie en

ongemerkt loop ik op een 8^e plaats. Toch kwam op 128 km de gevreesde man met de hamer. Mijn tempo zakte snel tot 6 k/u. Ik had nog 32 km voor de boeg. Onze Belgische wandelvrienden, de familie Nique, boden me nu prima verzorging aan en na enkele rondes slaapwandelen en een heerlijke natte spons ging de ergste slaap over en kroop m'n gemiddelde weer naar 7 k/u. De zon bleef gelukkig ook achterwege en het was heerlijk

om bij zo'n 20°C de laatste uren vol te wandelen.

Mijn missie zat er om 5 voor 12 op. De mooie tijd van 20.53 stelde mij tevreden en ben daarmee Centurion geworden.

Ik kijk al met genoegen uit naar wat het volgende wandeljaar gaat brengen. Ik vraag me af welke afstanden en tijden de toekomst voor mij nog in petto heeft.

Ik doe u allen de hartelijke groeten, Paul.

NIJMEGEN – ROTTERDAM NONSTOP 160 KM 16-17 SEPTEMBER SJEF KOOLEN

De start van deze monstertocht over 160 km was op zaterdag 16 september om 11.00 uur bij het PTT-gebouw. Voor we vertrokken kregen we nog brood aangeboden door de organiserende vereniging RWV. Er heerste een heel ontspannen sfeer, want zowat iedereen kent elkaar. Voor mij waren deze keer Theo Klanke en Jan Warrink echt nieuw. Ze zijn allebei lid van OLAT.

Onze vereniging was goed vertegenwoordigd. Of dit nu komt omdat het clubkampioenschap nu voor iedereen haalbaar is, of om de pure afstand, weet ik niet, want voor deze tocht ben je toch een dag, een nacht en nog eens een dag in de weer. Jammer vind ik het wel dat er nog steeds OLAT-leden niet als zodanig herkenbaar zijn. Sommigen laten zich zelfs niet eens inschrijven onder hun clubnaam. Voor OLAT namen ook deel: Jan van Hoogeloon, Klaas Bakker, Claude Herman, Marcella Creemers, Frits

van Duijnhoven, Piet de Ruijter, Hannie Klumpkens, Conny en Huub Raymakers en Sjef Koolen.

Pas kort geleden kreeg ik weer de smaak van de lange afstand te pakken en ik vroeg me van tevoren af of ik wel klaar was voor zo'n afstand. Na mijn grote voetreis naar Compostela heeft het zeker 8 weken geduurd voordat ik weer plezier in het wandelen kreeg. Een jaar had ik zelfs niet meer op snelheid gelopen. Nijmegen – Rotterdam blijft een mooie tocht, vooral omdat dit nog een van de weinige tochten is waar ze niet voorbij gaan aan de kleine paadjes en we krijgen nog echt prachtige natuurgebieden te zien. Na 58 km krijgen we een warme lunch aangeboden. Men mag telkens ongeveer 20 km vrij wandelen, maar dan moet men bij de cafés rusten op elkaar wachten, waarna weer gezamenlijk wordt vertrokken. Tussendoor krijgt men ook nog goede verzorging aangeboden.

De laatste 20 km van de tocht worden de deelnemers in twee groepen verdeeld. In groep 1 zitten de sterke lopers, die blijven als groep ook goed bij elkaar, maar ik kon ze dit jaar niet bijhouden. Groep 2 loopt verspreid naar het verzamelpunt bij het PTT-gebouw in Rotterdam. Vanaf hier worden de laatste twee kilometer afgelegd achter de RWV-vlag. Omdat dit mijn 10^e keer was dat ik de tocht Rotterdam-Nijmegen liep, mocht ik de vlag dragen. Aan de eindstreep stonden ons warempel nog een tiental personen op te wachten.

Alles bij elkaar was het een mooi sportweekend en met het weer hadden we ook geluk. Alleen op zondagmorgen hebben we wat regen gehad, terwijl we onderweg toch regelmatig hoorden dat het in de rest van het land slecht weer was.

Na de prijsuitreiking en een heerlijke douche, ging iedereen zijn eigen weg: huiswaarts.

HOUFFALIZE - PLOMBIERES

Op vrijdagavond 16 december start voor de 26e maal deze speciale tocht. Ditmaal vanuit Houffalize naar Plombières over 110 kilometer. Deze tocht wordt in groep gewandeld en men kan kiezen uit verschillende wandelsnelheden. Voorinschrijving is verplicht, dus als je interesse hebt neem dan even contact op met **Theo Tromp**. Afgelopen jaren hebben we steeds met een busje de rit naar deze tocht gemaakt. We willen kijken

of dit voor dit jaar wederom nodig is of dat we als groep met de bus uit Plombières vertrekken om 16.00 uur.

Dan kunnen we eventueel toch gezamenlijk rijden naar Plombières.

De tocht is steeds weer een machtige ervaring. **Theo Tromp** ☎ 0495-450325

WINTERPROGRAMMA WANDELEN OP DINSDAG 2000 - 2001

.....Bij de samenstelling van het nieuwe winterprogramma is gepoogd zoveel mogelijk met het verlanglijstje rekening te houden met als consequentie, dat herhaling van een ooit gelopen wandeltocht onvermijdelijk is. Op zich is dit geen doodzonde want er wordt immers geen afbreuk gedaan aan de doelstelling: 'Recreatief, ontspannen wandelen in de Brabantse natuurgebieden'. Het splitsen van een groep - die al eens tegen de dertig deelnemers liep - zal in principe worden vermeden, al is het maar om te voorkomen dat een geanimeerde tocht aan het eind als een nachtkars uitgaat.

Voortaan zal de gids vergezeld gaan van een secondant, die met de routebeschrijving op zak zich in de achter-

hoede zal ophouden om eventuele dwaalgasten bijtijds 'bij de groep te houden'.

Dinsdag 26 december, 2^e Kerstdag is er geen wandelen op dinsdag. Wie dan toch de wandelkriebels voelt kan een paar dagen later z'n hart ophalen tijdens de OLAT-Grenzeloze tocht.

Het programma is samengesteld door Jos, Truus, Theo, Joop en Christiaan.

En voor de rest? Starten om klokke tien met een welgevulde rugzak en.....hondje thuislaten.

Wij wensen u veel wandelgenot.

Christiaan Koehler.

Datum	Route	Startplaats
14 nov. 2000	Grensroute Stramproy	Kerkplein Stramproy
28 november	Dommeldalroute	Mgr. Kuypersplein Borkel en Schaft
12 december	Dijkenroute	Conf..-oord 'De Ruwenberg' St. Michielsgestel
26 december	geen wandeling	
9 januari 2001	Geeldersroute	Markt Liempde
23 januari 2001	Graaf van Hornepad	NS Station Weert
6 februari 2001	Tongelreep/Dommelroute	P-terrein zwembad 'Tongelreep'Eindhoven
20 februari 2001	Kuikseindroute	RK Kerk Middelbeers
6 maart 2001	Cranendonkroute	RK Soerendonk
20 maart 2001	Slibbroekroute	Vrijthof Hilvarenbeek

Voor aanvullende informatie kunt u terecht bij: **Jos ☎0495-535848** of **Truus ☎040-2110413**

Dinsdagwandeling te Vessem op 19 september

Piet Royakkers

Samen met Harrie Rooymans reed ik met de auto naar Vessem. Even na 10.00 uur starten we op de Beemdenroute vanaf café "De Gouden Leeuw". Er zijn op deze dinsdagtocht van 22 km 21 deelnemers. De Beemdenroute is witgeel gemarkeerd en loopt door de omgeving van Vessem, Casteren, Netersel en Westelbeers. Het pad is een uitgave van het regio-VVV Kempen en Peel.

De naam Beemden verwijst naar het gebied de Beemden gelegen in het stroomgebied van de Grote Beerze. Samen met aanliggende natuurgebieden zijn de beekdalen van Reusel en Beerze ingedeeld in de Brabantse Ecologische Hoofdstructuur. Deze beekdalen worden daarom als zeer waardevol beschouwd. Hier geldt een aanzienlijke beperking voor intensieve landbouw en veeteelt.

We lopen door het oude gedeelte van Vessem en langs de Brink. Vervolgens komen we bij de Jaco-

bushoeve. Deze oude boerderij is op initiatief van Broeder Fons van der Laan ingericht als dagverblijf voor mensen die op weg zijn of gaan. Fons van der Laan pelgrimeerde in 1989 naar Santiago de Compostela en hij is sindsdien een vraagbaak voor allen die deze voetreis ook willen maken. Hier kan men mensen ontmoeten en gedachten uitwisselen over de reis naar noordwest Spanje. In de boerderij is een bibliotheek ondergebracht, vrijwilligers zorgen voor een kop koffie en men neemt er de tijd voor een praatje. De oude opkamer is ingericht als hobbyruimte, er wordt kleding verpakt voor verzending naar Brazilië. De stal is ingericht als kringloopwinkel en op zolder is een afdeling voor tweedehands kleding ingericht. In de schuur zijn verschillende hobbyruimten voor oude ambachten zoals stoelmatten, het vlechten van korven en manden met buntgras. Er staan ook

een paar machines voor het bewerken van hout en ijzer, vooral ter vervaardiging van voederhuisjes, nestkastjes en andere nuttige dingen. Eveneens is er een derde wereldwinkel.

We steken de Kleine Beerze over en vervolgen de route door een bosgebied met stuifwallen en vennetjes. In de verte zien we een vrijstaande toren met lage spits. Deze toren van Kempische gotiek stamt uit het midden van de 15^e eeuw. In de nabijheid van deze toren staat de parochiekerk van Hoogeloon, die ook wel de Kathedraal van de Kempen wordt genoemd. Deze kerk is 's avonds schitterend verlicht.

Iets verder op onze route komen we langs de grafheuvel 'De Zwarte Heuvel' uit de tijd van ongeveer 1500 voor Christus. Het is één van de grootste grafheuvels in Nederland uit de vroege bronstijd. Al wandelend komen we in Casteren, dat waarschijnlijk ver-

noemd is naar een voormalige Romeinse legerplaats. We steken de Westelbeersedijk over en komen nu daadwerkelijk in het beekdal van de Grote Beerze. Stroomafwaarts heeft men bij het kanaliseren rekening gehouden met het oorspronkelijk kleinschalige landschap, dat hier in stand is gehouden. Afwisselend tussen schrale graslanden treft je er nog houtwallen, heideveldjes, gaelstruiken en zelfs sporadisch de moerasbes.

We gaan verder door de Neterselseheide, die samen met de Mispelindseheide en het beekdal als beschermd natuurmonument is aangewezen. Dit gebied omvat de mooiste natte heide die in Nederland is behouden. Helaas is de

vroeger veel voorkomende korhoen verdwenen. Door verhoging van de waterstand en begrazing door runderen wil men in de toekomst de variatie in flora en fauna laten toenemen. Men vindt hier nog de zonedouw, klokjesgentiaan, gael en beenbreek. Ook zeldzame vlindersoorten en vogels als de wulp, kieviet, tureluur en grutto komen voor naast wild zoals vossen en reeën.

We gaan nu richting Westelbeers. Onderweg komen we langs de Mariakapel, die werd gebouwd in 1637 en herinnert aan de toen heersende pest. Vanaf hier vertrok men in die tijden hoogstwaarschijnlijk ook ter bedevaart naar Scherpenheuvel in België. Bij gelegenheid van het 300 jarig bestaan van deze kapel werd in

1937 een torentje tegen de kapel aan gebouwd.

Wij blijven door het natte heidegebied wandelen, het is vrij uitgestrekt en is het rijkste vogelgebied in Brabant. Dit heidelandschap werd als eerste natuurgebied in Nederland aangewezen voor begrazing door runderen.

Als we weer in de bewoonde wereld bij Vessem terugkeren, zien we verschillende mooi gerestaureerde oude boerderijen. Tegen halfvier zijn we bij ons vertrekpunt. We drinken nog wat ten afscheid in de Jacobushoeve en keren voldaan, door deze mooie wandeling, weer huiswaarts.

VOETTOCHT GENEVE-DEN HAAG

31 MEI TOT EN MET 27 JULI 2000

TEN BATE VAN HET RODE KRUIS - UIT: DE LEVENSLIOP DOOR: PIET VAN DER SLUJS -

IN BEKNOPTTE WEERGAVE DOOR: MARGRIET FISCHER

De eerste dag wordt hij uitgezwaaid door 20 medewerkers van het Rode Kruis in Genève, en nog niet zo lang onderweg ziet hij al een rode Ferrari: 'Heel bijzonder zo aan het begin van de tocht en op de dag af een jaar geleden dat zijn zoon overleed.'

Van een afstand is het meer van Genève veel mooier dan dichtbij. Piet verheugt zich er op dat zijn rugzak, nu nog volgeladen met 8 kilo voedsel, straks wat lichter zal zijn.

Via de Col de Marchairuz (puf-puf) gaat het, en dan breekt een hevige noodweer los, waarna de luchtvochtigheid zo hoog is dat hij drijfnat wordt van het zweet, en de eerste blaas zich aandient.

Op 4 juni, nu in totaal 80 km onderweg hebben zijn benen rust nodig, de dag wordt doorgebracht met wassen, koffie drinken en zich laten amuseren door 'Nederlanders op de camping'.

Bij het opnemen van geld zijn er wat problemen dus de trein gepakt naar een stad 25 km buiten de route. Vandaar uit de route gewijzigd en na een dag vol regen prachtig uit-

zicht op onweer boven het meer van Neuchâtel.

In de buurt van Neuchâtel moeten er heel wat moeilijkheden worden overwonnen, zoals drassige paden, verdwenen markeringen, een onverwachte snelweg, maar ook leuke zaken als een plekje in de schaduw bij een golfterrein, een beekje dat zich van de berg afstort, en een plaatsje op de camping (alleen op een veld voor 15 tenten).

Op 8 juni gaat de tocht naar het hoogste punt van de route: Hotel 'De Chaseron' op 1548m. Wijs geworden door zijn ervaring op de vorige col, wordt deze klim in 3 etappes afgelegd, eerst tot de voet, dan tot de boomgrens en dan naar de top.

Vanwege het missen van de markering wordt de klim over asfalt gelopen, en terugkijkend naar beneden blijkt dat het beste, want de markering volgen zou veel te steil zijn geweest.

Na een goed uur rust kan de afdaling beginnen, langs trappen, door weiden, door een kloof, oog in oog met een vos, genietend van prachtige flora. Aan het eind van de af-

daling wordt de conclusie getrokken dat dit toch de mooiste dag was tot nu toe.

De volgende dag komt Piet net te laat aan in een dorpie om boodschappen te doen, dus een pizza gegeten en weer verder.

Maar de inspanning van gisteren doet zich toch voelen en al vroeg wordt er een hotel opgezocht, net op tijd; als de voordeur dicht gaat breekt het onweer los.

Op 10 juni krijgt Piet gezelschap van Fred, Peter en Lida. Met Peter en zonder rugzak gaat de tocht verder.

Een experiment van Peter om de rugzak op wieltes te vervoeren, verdwijnt na twee dagen in een vuilnisbak. Na twee dagen wordt Duitsland bereikt. Markt is het eerste Duitse plaatsje waar wordt overnacht in de tent.

De route loopt vervolgens langs de Rijn met fraaie vergezichten en een 'gründlich' schoongemaakt fietspad (zonder schaduw).

Het tempo daalt behoorlijk door de warmte (30 graden). Vanwege het vergeten van de kaartenmap wordt een rustdag ingelast op 15 juni, en

dat gebeurt nog eens op 17 juni vanwege een ontmoeting met de verzorgers en de Nederlandse Kankerbestrijding.

Op 18 juni wordt Peter als wandelmaat ingeruild voor Clazien, de vrouw van Piet, die nu als verzorger zal meereizen.

De een te voet, de ander per auto (met rugzak). Op deze wijze legt Piet op de eerste dag 38 km af en de tweede dag zelfs 47 km.

En dat bij temperaturen van 30 graden! Onderweg ontbreekt het hem aan niets (citaat: iedere keer dat de kofferbak opengaat

lijkt deze meer op een groothandel in dranken en fruit)

Nu er wat verder van de Rijn af gewandeld wordt, lijkt het landschap erg op Nederland; vlak met hier en daar een dorpje.

Ze komen op 21 juni aan in Plittersdorf, waar de volgende morgen de overtocht naar Frankrijk wordt gemaakt. Een land dat alweer na 3 uur wordt verlaten via Lauterbourg, dat zeker een bezoek waard is. Op deze dag wordt Frankrijk nog 2x aangedaan, de ene keer expres, de 2^e keer per ongeluk. Totaal 55km!

Zaterdag 24 juni komen Jan-Dirk en Fred in beeld. De 1^e als verzorger, de 2^e als wandelpartner. Plaats van ontmoeting is Mittelbach. Als de campingeigenaar hoort waarvoor de tocht wordt gelopen mag er niet betaald worden.

De volgende dag vertrekken Clazien en Jan-Dirk weer naar Nederland; Piet en Fred beginnen aan hun eerste etappe samen.

Via Saarbrücken, de Saarweg, Bundesstrasse 51, Merzig komen ze op 27 juni aan in Saarburg waar Fred de nodige hilariteit veroorzaakt door vlak achter zijn rugzak aan een ijssalon binnen te vallen. Vanwege een niet werkende stoeltjeslift krijgen ze een lift naar de camping waar een vakantiebungalow wordt gehuurd voor 2 nachten: eindelijk rust.

Woensdag 28 juni wordt er gerust en gewassen en de voeten van Fred verzorgd in etappes. Gevraagd aan Fred wat hij wil eten, antwoordt hij

na een korte bedenktijd: Wat weegt het meest?

Daarna weer verder, de Moezel over bij Wasserbillig, Luxemburg wordt verwelkomd met een ijsje, overnachting in Echternach, na een 'patatje met' Italië-Nederland gekken bij de bureu.

Diezelfde bureu bieden aan om de rugzakken een etappe verder te brengen, en dat wordt niet afgeslagen. De N10 langs de Sure wordt gevolgd, ze maken een kort uitstapje naar Duitsland, gaan 's avonds eten met een vriend van Fred op een overdekt terras en worden daar vervolgens getraakteerd op een hoosbui.

Op 1 juli verschijnt er een nieuwe verzorger in de gedaante van Nico. Fred krijgt last van de tape om z'n voeten, en omdat de camping waar ze aankomen hen niet aanstaat, besluit Piet terug te lopen. Fred gelooft zijn oren niet, een kilometer teruglopen, dat doe je toch niet!! Als ze 's avonds nog even naar Vianden rijden voor een ijsje worden ze weer vergast op een onweersbui vergezeld van een zondvloed. Gelukkig is op de camping alles heel gebleven.

Na een heerlijke massage van Nico vertrekken Fred en Nico naar huis en is het wachten op Inno, die Piet de komende dagen gaat begeleiden. Opnieuw een hevig noodweer en samen komen ze handen en voeten tekort om tent en luifel te behouden. Maandag 3 juli wordt er weer gewandeld, en wel over de laatste klimmetjes van Luxemburg richting België, naar het grensdorpje Ouren. Ook hier is het moeilijk om te pinnen en Inno wijdt zijn aandacht op het bemachtigen van geld en appeltaart en een slaapplek.

De volgende dag wordt - na wat zoeken - de GR5 gevonden, maar vanwege de gestaag vallende regen wordt Piet van alle kanten nat en z'n humeur heeft daar behoorlijk onder te lijden. Koud en moe komt hij aan in Stavelot.

Terwijl Inno de tent afbreekt, begint Piet al te lopen, stuit op een afgesloten weg bij het circuit

Spa/Francorchamps, maakt de omweg in de auto, drinkt zich weer een beetje warm in Spa, loopt door naar Banneux en voelt zich daar een buitenbeentje want hij is de enige pelgrim die zijn spullen in een rugzak draagt.

6 juli is de dag dat Inno ook weer naar huis gaat, maar hij zal de rugzak nog verder brengen naar Visé. Van daar loopt Piet nog verder naar Kanne waar de waardin van herberg "De Stapper" hem vertelt dat de geplande accommodatie wel heel duur is en vervolgens brengt zij hem naar een camping in Maastricht omdat het al zo laat is geworden (zijn horloge was blijven stilstaan).

De route van Maastricht naar Nijmegen loopt voorspoedig en Piet komt daar aan op vrijdag 14 juli.

Daar wordt de Vierdaagse gelopen met als hoogtepunten: een ontmoeting met een Ferrari, zijn wandelvriendin Diny die voor de 10^e maal de '4x50' loopt en zijn eigen 50^e verjaardag.

Zondag 23 juli begint hij dan aan de laatste loodjes, en hier krijgt het verhaal wat weemoedige tintjes.

Geschreven wordt er over het Lingepad, regen, een vaart die zo mooi is dat je je niet kunt voorstellen dat dit de randstad is, de Kuip, en de Harp.

Bij de laatste etappe van Delft naar Den Haag op 27 juli wordt er een beetje gesmokkeld vanwege tijdgebrek. Twee vrienden van Henri komen hem vergezellen, maar ze zijn zo druk aan het praten dat ze zonder erg een rondje lopen, dat schiet niet op.

Als ze toch nog te vroeg aankomen op het verzamelpunt besluiten ze even op een terrasje iets te drinken, maar al gauw gaat de telefoon; betrapt!. Met een hele groep wordt het laatste stuk gelopen naar het landelijk bureau van het Rode Kruis in Den Haag. Toespraken, een hapje, een drankje, geschenken, wat interviews en dan: 'Het is voorbij, we gaan naar huis.'

NB: Wij plaatsten dit verhaal naar aanleiding van: 'De Levensloop' in ons clubblad van april 2000 blz. 31

Kennedymars BERGEIJK

Ad van Asten

September is voor de meeste lange afstandwandelaars zo'n beetje de laatste maand van het jaar dat er

kriebels opkomen om nog eens aan een Kennedymars mee te doen. Voor mij is dat dan in Bergeijk, dit jaar alweer voor de veertiende keer. Bergeijk heeft mijn voorkeur omdat ik hier in 1982 ook m'n eerste Kennedymars liep. Toen ik Piet begin september vroeg of hij ook meeging, hield hij nog even een slag om de arm, maar met het verstrijken van de tijd moet de kans om hier Kennedywalker te worden bij hem de doorslag hebben gegeven. Om de medaille in de wacht te slepen moet je vijf tochten lopen bij drie verschillende organisaties; bij Piet ontbrak al een tijdje deze derde organisatie. Op vrijdag 8 september hielden wij ons oefentochtje van zo'n dikke veertig kilometer: al sinds jaren een traditie.

Dan is het zover: vrijdagavond 15 september. Startlocatie 'De Gouden Leeuw' staat in de revisie en er is slechts een beperkte ruimte beschikbaar, misschien dat we daarom de indruk krijgen dat het druk is. De organisatie van de Kennedymars Bergeijk is perfect: allen die er ooit gelopen hebben kunnen dat beamen, al zal juist diegene bij wie het ooit mis liep dat even hard tegenspreken.

Er is nog even tijd om bekenden 'goedendag' te zeggen. OLAT is met 10 personen goed vertegenwoordigd en ik heb nog iemand gemist ook! Ruimschoots op tijd staan we dan in de wachtstand en kunnen luisteren naar het intoeteren van 'De Echo der Kempen' of die dat nog nodig hebben. Vlak voor tijd komt er nog iemand iets zeggen, maar zonder luidspreker is dat voor hem en z'n toehoorders 'weggegooid'. Klokke tien worden we weggeschoten en

gaan achter de harmonie aan; hoe vervelend ook, maar die moeten ze er in houden. Publieke belangstelling is er voldoende, en zo vroeg op de avond nog attent ook!

Vol verwachting, om niet te spreken van 'benieuwd' zijn we naar de nieuwe route. We doen voor het eerst een rondje van 11 km om het 'dorp': Hof en Loo. Wie niet weet wat dat is, moet maar eens meedoen! Je kunt het geloven of niet, maar alle Kempendorpen - die we de komende 15 tot 20 uur zouden passeren - zijn aangelegd in de lengterichting; hadden ze het brinksysteem aangehouden dan was er meer ruimte overgebleven en 'n Kennedymars zou 'hier' de helft korter zijn! Zoals gezegd zijn we anderhalf uur later weer terug bij af en het enige dat we zagen was het weerlicht boven België: mooi, maar beangstigend. Bij het eerste stalletje krijgen we krentenbrood met thee. De publieke belangstelling is flink geslonken, dus daarom hoeven ze het niet te doen.

'Vervelend' is dat je weer een stuk te verwerken krijgt dat je al kent, maar na de 'oversteek' bij de rotonde - de politie was allang naar bed - gaat het toch de goede kant op. We komen in Westerhoven - ook Bergeijk - en 'draaien daar af' naar Riethoven. Het begint te regenen en in de verte rommelt het flink. We worden de drukke weg (Eersel-Valkenswaard) over geholpen door attente wachters van de organisatie en komen dan diep in de nacht in Riethoven - ook Bergeijk -. Bij het ontwaken zullen velen hier een kater hebben bij herinneringen aan een doedelzak. In 'De Sleutel' zitten we droog en we gebruiken onze eerste consumptiebon. In de stromende regen gaan we op weg naar Walik en dan verder naar Waalre. De rijbaan zonder fietspad is gevaarlijk, tegenliggers en achterop rijdend verkeer wordt op het bochtige traject niet door borden of pionnen gewezen op extra gevaar

door voetgangers. Bij slechte weersomstandigheden, diep in de nacht, ligt hier een punt waar de organisatie meer aandacht aan dient te schenken. Als de regen is weggetrokken, treffen we een waterpost, als steeds een moment van verpozen op het eindeloos lijkende traject dat nu eenmaal genomen dient te worden om aan de nodige kilometers te komen

We lopen door het centrum van Waalre en gaan daarna richting Valkenswaard. In 'Hoeve Kakelbos' is gelegenheid om te rusten en de consumptiebon te besteden. Een van de jonge knapen die bij ons aan tafel zit, laat even naar z'n blaren kijken en gaat plat bij het zien van de inhoud van de verbandtrommel; slaap lekker.

Als we buiten komen staat er een straffe wind en is het veel frisser geworden. De komende uren zal het droog blijven. Via Geenhoven en Dommelen belanden we dan op de weg langs Westerhoven, die we in het begin van de nacht in tegenovergestelde richting deden. Op m'n controlekaart staat dat het kwart over vijf is als we in Bergeijk terug zijn voor de grote rust. Jammer, maar ik kan er niet om heen, hier in 'De Gouden Leeuw' ligt toch het zwakste punt van de hele organisatie. Op de eerste plaats kon er geen consumptie gebruikt worden op de bon die 'uitsluitend' als soepbon was meegegeven, nog te rechtvaardigen, maar dat er geen stoel is voor veel - toch wel een beetje aan rust toe zijnde - wandelaars is op z'n minst: zwak!

Tegen de tijd dat de eerste wandelaars op de 'recreatieve' afstand van 40 km vertrekken, gaan ook Piet en ik weer op weg, we zijn halverwege. En om nou te zeggen, dat Piet een en al enthousiasme is, is zwaar overdreven, maar hij is taai! Nog een stukje bekende weg en we gaan voor goed op een andere koers. Bij Eersel begint 't te schemeren. Onderweg er naar toe worden we re-

gelmatig ingehaald door fris ogende en fit lopende wandelaars, het zijn recreanten en die hebben er zin in. Hun aantal geeft toch een idee dat ook de Kennedymars van Bergeijk wel iets heeft. In Someren gaan ze er prat op! En er wordt al gedacht aan honorering via het internet!

Onderweg nog een waterpost en dan om acht uur de rust in café 't Pleintje' in Hapert. Het 'personeel' is een beetje onwennig, maar wat wil je 's morgens om deze tijd.

Juist blij zijn dat er iemand open is! Op het terras hangen lekker verwarmende straalkacheltjes en met een kopje koffie erbij goed om zo in slaap te vallen. Dit is voor ons echter niet weggelegd en we zijn weer op weg. De volgende rustplaats zal pas over 22 km zijn: in Weebosch. Het traject is nagenoeg gelijk aan de lus die we de afgelopen 3 jaar als aanloop deden.

Als we door Bladel wandelen is er al wat winkelend publiek op de been en daarop volgend is ook Reusel al uit de veren. Wat ze het afgelopen jaar hier uit de grond hebben getoverd, grenst aan het ongelofelijke. Waar eens de 'kei' lag, is nu een terp verzezen, met daarop een of ander futuristisch aandoend gebouw, dat waarschijnlijk als openbare instelling dienst gaat doen. Hadden ze dit echt nodig om de Mierden te imponeren?

Na elf kilometer, vlak voor de grens, begint het te regenen en het

ziet er naar uit dat het voorlopig niet op zal houden. De chocolademelk met banaan die ons even later worden aangeboden zijn niet te versmaden en gelaafd trekken we België binnen. We volgen een prachtig fietspad door het Reuselsbos naar 'Dennenlucht'. Het regent nu zo hard, dat de waterpost moeite heeft de bekertjes op 'half' te houden, maar ze houden vol! Terug in Nederland biedt het fietspad door het Postelsbos enige bescherming tegen de regen, maar vanaf Witrijt is het weer volop raak.

In gemeenschapshuis 't Sant te Weebosch is het goed toeven. We hebben er hier 73.5 km opzitten - op m'n controlekaart staat 12.30 uur - en het einde van de tocht komt in zicht. Een bruin biertje zit er wel aan en dat is nog goed voor de spieren ook. Ondanks het slechte weer van de afgelopen uren is de stem-

ming prima. Een Hagenees vertelt z'n verhaal als hij straks met het

openbaar vervoer weer thuis komt is hij ruim anderhalve dag van huis geweest.

Als we vertrekken regent het nog pijpenstelen. Maar gaandeweg het volgende uurtje wordt het droog. Een hels kabaal achterhaalt ons en een politieman op de motor verspert ons de weg. Een colonne truckers - met invaliden op stap - wordt net voor ons in de gelegenheid gesteld linksaf te slaan. Wij mogen toekijken en horen - alsof invaliden wel gebaat zijn met die herrie! Piet neemt het initiatief en sommeert met hand-op-steken de colonne tot stoppen, ze doen het nog ook en de politieman kijkt intussen quasi geïnteresseerd op zijn horloge!

Voor we Bergeijk binnengaan krijgen we nog iets te drinken. Piet heeft er genoeg van en laat dat merken ook, en zo bereiken we blij en voldaan de finish. Het is inmiddels goed 2 uur in de middag, weer een prestatie of spreken we hier over een sportieve uitdaging aan onszelf.

Een bloemetje van de organisatie met de medaille is onze beloning, uitgereikt door een aantal vriendelijke dames die met anderen deze 38^e Kennedymars van Bergeijk een prettig besluit geven.

De deelname was matig, maar als alles mee zit mogen ze volgend jaar weer op mij rekenen.

Waddenwandeltocht

Margriet Fischer.

Op zondag 24 sept. liep ik met mijn gezin en nog een paar hardlooptvrienden een waddenwandeltocht. Hierbij waren ook uitgenodigd de wandelaars van A.V.Weert en OLAT, maar die hadden zich in groten getale niet aangemeld.

Vertrekpunt was de Menkemaborg in Uithuizen waar wij rond 11 uur samen met in totaal 70 anderen werden opgehaald door de 6 gidzen in foute jassen. Vandaar met de bus

naar de dijk, waar wij het wad op mochten.

De eerste paar kilometers door het kniediepe slijk was zwaar maar een geweldige belevenis.

Daarna was het een makkie; de zon scheen, we hadden de wind in de rug, dus we werden als het ware over het wad geblazen in de richting van de boot die op ons lag te wachten op Rottumeroog. Onderweg mochten we nog wel tot kruishoogte door een paar geulen waden, en

door de harde wind was het toch best wel fris.

Tijdens de wandeltocht konden we genieten van zeehonden, meeuwen, schelpenbanken, eenden, ganzen, kreeftjes en nog een heleboel andere beestjes waarvan ik de naam niet ken.

Aangekomen bij de boot was het wachten op hoog water. Door de harde zuidoostenwind was er weinig water op het wad, maar ook weinig water in de geulen. Tijdens

de boottocht terug moest er nog twee maal gestopt worden omdat de waterstand te laag was. Het laatste stuk terug naar de haven ging echt met een slakkengangetje. De zons-

ondergang in combinatie met de vogelgeluiden-voor-het-slapen-gaan was heel feestelijk.

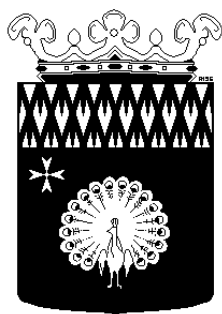
Al met al waren we pas om 21 uur terug bij de Menkemaborg waar we

weer met de bus werden afgezet. Het was een lange vermoeiende dag geweest, maar zeker voor herhaling vatbaar. Volgend jaar ben ik weer op het wad te vinden.

Met WS78 in Ermelo op de Veluwe

Op zaterdag 7 oktober 2000 organiseerde WS78 haar eerste tocht uit de winterserie 2000/2001 met een 40 km wandeltocht vanuit Ermelo.

Het kruis in het wapen van Ermelo is afgeleid van een klooster van de

wapen van Ermelo

Maltezer ridders. De hieruit ontstane verpleeginrichtingen zijn nog steeds in Ermelo te vinden. De gemeenteraad wilde echter een Johannierter kruis, aangezien men van mening

was dat een Maltezer kruis alleen sloeg op katholieke organisaties.

De Hoge Raad van Adel wees dit af en het Maltezer kruis is toegekend.

De start was vanuit het Psychiatrisch Ziekenhuis 'Veldwijk', gebouw Beukenrode. Na een kleine 2 km lopen verlieten we de bebouwde kom. Hier volgden we een smal graspad langs de spoorlijn Zwolle-Amersfoort. Omdat we achterin liepen, hadden vele wandelaars voor ons al een duidelijk spoor gemaakt. Naast de goede bepijling was het dus extra makkelijk voor ons om hier het parkoers goed te volgen. We waren trouwens naar Ermelo afgereisd met de weersinformatie van regenbuien met kans op onweer. En de hele ochtend hadden we een stralende strakblauwe lucht. Even kwam het pad tussen de weilanden. Waarbij we ook nog even een kerkepad volgden en zelfs dwars door een maïsveld moesten. Weldra kwamen we weer in bosgebied, met name in het natuurgebied Oud Groevenbeek. We liepen hier vlak langs "'t Koetshuis" en iets verder kregen we uitzicht op een watertoren. Deze watertoren had

iets meer weg van een oud kasteeltje.

Op landgoed Oud Groevenbeek ontspringt de Volenbeek, die inder tijd belangrijk was voor de papierindustrie.

We staken de provinciale weg N303 (Ermelo-Putten) over en liepen nu langs landgoed Nieuw-Groevenbeek. Langs de Toverberg en de Marthaberg bereikten we op 12 km de soeppost in buurtschap Drie. Door het Speulderbosch wandelden we naar het plaatsje Speuld. Daarop bereikten we het Speulderveld, een groot heideterrein. Hier troffen we talrijke koeien aan. We maakten hier een paar foto's. Opvallend was dat welke kant we hier ook opkeken, we overal in de verte wolken zagen hangen. Maar dichterbij en boven onze hoofden was nog steeds een strakblauwe lucht met felle zonneshijn. We staken weer een provinciale weg (de N302) over en betraden nu landgoed Staverden. Langs een boswachterswoning en een boerderij waar men witte pauwen houdt, bereikten we kasteel Staverden. Een zijpad voerde nog naar een ijskelder. In de deuropening was een opening vrijgehouden voor vleermuizen. De grote rust was fraai gelegen in een voormalig stal tegenover het witgekleurde kasteel. Dit verstgelegen punt van de wandeling lag op 21,3 km van de par-

koersbeschrijving.

Staverden is het kleinste stadje van de wereld. De stadrechten voor Staverden werden 700 jaar geleden, op 25 maart 1298, door de Duitse koning Rudolf verleend aan graaf Reinoud van Gelder I. Met het bouwen van die stad kwam Reinoud echter niet verder dan zijn eigen stenen huis. Hoewel zijn zoon Reinoud II dat huis na 1320 uitbreidde tot een burcht met een slotgracht en een ommuurde tuin, werd in die tijd het idee om daadwerkelijk een stad te stichten al verlaten. Vanaf 1400 woonden de graven van Gelder er niet eens meer zelf. Het Huis Staverden werd beheerd door leenheren (de eerste was Gaedert van Staveren) die verplicht waren om witte pauwen te fokken om witte pluimen te leveren voor de helmen van de graven. Momenteel vallen onder de stadrechten van Staverden de 42 bewoners van het kasteel zelf plus de boerderijen en de dienstwoningen op het landgoed. Volgens Henk Bakker, die sinds anderhalf jaar de scepter zwaait in kasteel Staveren, waar behalve een hotel het opleidingscentrum ACM College is gevestigd, is er nergens anders een stad te vinden met zo weinig inwoners. Hij heeft zijn stadje op internet gezet en daagt andere steden, die voor de titel in aanmerking willen komen, uit te reageren. "Het kasteel dat er nu staat is in 1905 gebouwd door de oud-burgemeester van Rotterdam ir. F.B. s'Jacob", zegt Henk Bakker. "Het is het vierde kasteel dat op deze plek werd opgetrokken, steeds op de fundamenten van het vorige. s' Jacob liet in 1907 een prachtig park aanleggen, waarvan helaas niet veel meer over is. Hij liet ook een oranjerie bouwen voor de vele kuisplanten die hij had. Zijn land-

Kasteel Staverden

goed van 718 hectare groot, dat nu beheerd wordt door de Stichting Het Geldersch Landschap, grensde aan de kroondomeinen en de koninklijke familie was hem schatplichtig." Momenteel is het park en het omringende bos zeer intrek bij wandelaars. Een geliefd doel is de Leonorapol, een gedenksteen op een klein eilandje in de Staverdense beek. De steen herinnert aan Vrouwe Leonora, die volgens een legende in de 14de eeuw uit liefdesverdriet op Staverden is gestorven. Deze Leonora van Barchem beloofde op haar moeders sterfbed om met Zweder van Wisch te trouwen. Maar toen ze werd gered door een zekere Herman besloot ze hem tot echtgenoot te nemen. Het echtpaar woonde op Kasteel de Wildenborch in de Achterhoek tot Herman door Zweder werd vermoord. Leonora trok in bij haar pleegmoeder Eleonora van Engeland, die met hertog Reinoud van Gelder ge-

trouwd was, en kwijnde op Staverden langzaam weg. Volgens omwonenden doolt haar ziel nog steeds 's nachts rond.

Aan de rand van landgoed Staverden kwamen we nog langs één van de kleinste kerkjes van Nederland, de Nederlands Hervormde Kapel Staverden. Langs de Leonorahoeve liepen we naar de Ermelosche Heide. Via de Tonnertberg en de Driesche Berg bereikten we de 44,2 meter hoge Paalberg, gelegen midden op de Ermelosche Heide. In buurtschap Drie was opnieuw een verzorgingspost op 30,8 km. De soeppost was nu 'omgetoverd' in de koffiepost. Via uitspanning Boschhuis in Drie betraden we weer de bossen. De vermoedheid begon ons wat parten spelen ten koste van de opletendheid. Maar we bleven in de bossen vele verschillende soorten paddestoelen zien. Ook die bekende rode paddestoel met witte stippen stond er bij. Een paar maal

zagen we een soort sponsachtige paddestoel/zwam. Op 35,2 km was de fruitpost in een schuur bij een boerderij. We lieten ons de banaan goed smaken. We kwamen nogmaals langs "'t Koetshuis" op landgoed Oud Groevenbeek. Gelukkig waren de pijlen van de heenroute nu verwijderd. Voordat we Ermelo betraden kwamen we nog over heideveld Groevenbeek. De totale afstand bedroeg 40,545 km.

Het was een mooie wandeltocht geworden, waarbij we veel door bossen liepen. De zon had voor prachtige lichteffecten in de bossen gezorgd. Verschillende malen hadden we langs beekjes gelopen. Eén beekje leek verdacht veel op een spreng omdat deze zo recht was en diep gelegen lag. Er waren 365 deelnemers. Het IVV-stempelnummer was 16794.

Coos & Henri

WAT HEB JIJ VANDAAG GEDAAN OM TROTS OP TE ZIJN ???

BEKNOPT VERSLAG VAN DE 50 KM OLYMPISCH SNELWANDELEN IN SYDNEY

MARGRIET FISCHER

De Britse snelwandelaar Chris Maddocks, die zich in St Oederode kwalificeerde voor de Olympische spelen, kwam tijdens de 50 km wedstrijd als 39^e en laatste binnen. Ruim een uur na de winnaar en bijna 30 minuten na de 38^e finisher. Een blessure aan de hamstring werd hem noodlottig, maar terwijl hij de laatste meters aflegde schalde uit de luidsprekers de song 'I'm gonna be' met het refrein 'I would walk 500

miles'. Terwijl hij finishte in 4 uur 52 min. 4sec. nam hij met een big smile het applaus in ontvangst van 94.000 toeschouwers terwijl het lied 'these boots are made for walking' ten gehore werd gebracht.

Toen hem gevraagd werd waarom hij niet was uitgestapt verwees hij naar de historische woorden van John Akwari, een marathonloper in Mexico in 1968, die zei: 'Mijn land zond mij geen 6000 mijlen om te

starten, zij zonden mij om te finishen.'

Trouwens, alle supporters langs de weg en ook zijn familie en vrienden hebben hem geholpen om aan de eindstreep te komen. 'Ik dacht dat ze mij zoete leugens vertelden, maar het was waar, aan de eindstreep was ik een held, en de ontvangst was verbazingwekkend.'

Winnaar van deze race werd Robert Korzenowski uit Polen in 3.42.22.

13e Vierdaagse Heuvelland wandelingen van 10 - 13 augustus 2000

Van 10 t/m 13 augustus 2000 werd voor de 13e maal de Vierdaagse Heuvelland Wandelingen georganiseerd. De start was vanuit de feesttent gelegen achter café 'Noben' tussen de plaatsen Vilt en Berg en Terblijt in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

1e wandeldag – de Groeve route

Nadat we de bebouwde kom van Berg en Terblijt hadden verlaten, liepen we over een smal pad dat op sommige plaatsen vrij steil naar beneden liep. Hierdoor ontstond file-

vorming en vertraging. We stonden zelfs een paar keer stil. Even voor kasteel Geulzicht bereikten we een asfaltweg. Spoedig verlieten we deze weer en door natuurgebied In-

gendael bereikten we Hotel Restaurant Kasteel St. Gerlach.

Kasteel Sint Gerlach vindt zijn oorsprong omstreeks 1155. Ridder Gerlachus vestigde zich hier als

kluizenaar. Het kasteel is grondig gerestaureerd en verbouwd tot een vijf-sterrenhotel / appartementen complex met restaurant-, congres- en vergaderfaciliteiten, een overdekt zwembad en Kneippkuurbad faciliteiten.

We staken een spoorlijn over en liepen onder de A79-snelweg door. Daarop dwaalden we door het Kloosterbos. Hier werd de 4-daagse foto gemaakt. Kort daarop werd Chateau L'Hermitage bereikt. Het kasteel ziet er van buiten wel mooi uit. Maar het lijkt ons niet zo interessant om hier te vertoeven, omdat het vlak langs een snelweg ligt. Daardoor is het er erg gehorig. In het Houthemer Veld sloegen we af en volgden een stijgende grintweg naar buurtschap Raar. Vlak voor

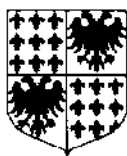
Basiliek van Meerssen

Humcoven sloegen we af en in Meerssen was de eerste rustpost. U wist vermoedelijk al dat er 3 afstanden worden georganiseerd, te weten de 14, 28 en 42 km en dat er gemiddeld elke 7 km een grote rust is. Na de rust staken we de A2-snelweg over en liepen nu naar het NS-station van Bunde. We dwaalden een tijd door het Bunder Bos met zijn hellingbossen en bergbeekjes. Daarbij volgden we eerst een tijdje de spoorlijn. We staken deze later over en bereikten daarop het plaatsje Geulle.

2^e wandeldag - Panoramaroute

Deze dag startten we om 7 uur. Er waren al flink wat wandelaars gestart en dat merkten we duidelijk. Nadat we de bebouwde kom hadden verlaten, kwamen we op een open plek in het bos. Hier stonden wandelaars stil, in een file. De file was te lang om te zien wat het obstakel

Geulle ontleent zijn naam aan het riviertje de Geul, dat vroeger onder of tegenover het dorp in de Maas

Gemeente Meerssen

stroomde, maar dat nu ongeveer 5 km. zuidelijker doet, aan het Voelwammes te Bunde, omdat volgens de overlevering de Maas de bedding van de Geul heeft overgenomen. De Geul ontspringt in het Belgisch Limburgse Moresnet, komt bij Cottesen (Epen) Nederland binnen en wordt o.a. gevoed door de Selzerbeek (Wittem), de Eijserbeek (Wijlre) en de Gulp (Gulpen). Het woord "Geul" betekent beek of rivier. Het woord Gulp is afgeleid van Göll-op, boven- of hogerbeek.

Door de bossen bij buurtschap Stommeveld werd de tweede rustpost bereikt. Met een omtrekkende beweging kwamen we in buurtschap Hussenberg. Hier liepen we langs het klooster St.Jozef en Huize Avé Maria. Spoedig daarop bereikten we het verste punt van die dag, te weten het plaatsje Elsloo. Hier was de derde grote rust. Langs het kasteel van Elsloo verlieten we de plaats weer. Even liepen we langs het Julianakanaal. Verderop liepen we langs de Hemelbeek. In Geulle kwamen we weer op het 28 km parkeers dat ons dit keer naar de vierde grote rust bracht. Na buurtschap Moorveld en langs de westkant van buurtschap Kasen werd de A2-snelweg weer bereikt. Deze staken we over en kregen nu uitzicht op Luchthaven Zuid-Limburg. In Meerssen was de vijfde en laatste grote rust. Op het marktterrein voor

was. Dit bleek een steil trappetje in een berghelling te zijn. Vanaf de open plek in het bos was duidelijk te zien dat in een soort dal wandelaars liepen. Er was een dame die de stoute schoenen aantrok en keek of het mogelijk was af te snijden om zodoende de file te ontlopen. Toen

de basiliek van Meerssen was markt. Hier zagen we enige hele grote pompoenen liggen. Ook bekeken we de basiliek van binnen. Buiten Meerssen staken we een spoorlijn over en liepen daarna onder de A79-snelweg door. Daarna volgden we enige km's een weg langs de Geul. In Geulhem verlieten we de Geul en liepen langs enige oude grotwoningen.

De woningen in de Geulhemer groeve werden tot 1912 daadwerke-

Grotwoningen Geulhem

lijk gebruikt. Maar daarna ontdekten de Valkenburgers een uiterst lukratieve handel. Dat er mensen in de berg woonden sprak bijzonder tot de verbeelding van de toeristen. Om de rondleidingen wat spannender te maken waren er een aantal inwoners uit Valkenburg die in alle vroegte naar de grotwoningen afreisden, oude kleren aantrokken, de kinderen met modder wat armzaliger maakten en de toeristen gaven waar ze om vroegen: een sappig verhaal over de erbarmelijke omstandigheden waaronder zij in de berg woonden. Zij werden hier rijkelijk voor beloond en gingen 's-avonds in het donker naar hun warme knusse huizen terug.

Na nog een steile klim werd de finish bereikt na 7¼ uur lopen. De afgelegde afstand bedroeg 42 km.

ze bijna beneden was, zwaaide ze ten teken dat anderen konden volgen. Op het moment dat de dame het teken gaf, waren we zover in de file gevorderd dat een heleboel brandnetels het afsnijden dwarsboomden. Dit was in onze korte broek nu geen aantrekkelijk alter-

natief meer. Boven aan de Cauberg was een fruitpost. Daarna liepen we vlak voor het gebouw van Thermae 2000 langs. Wat een imposant gebouw is dat eigenlijk. Vlak voor het centrum van Valkenburg sloegen we af en door buitenwijken kwamen we bij de eerste grote rust op 7,1 km. Daarna volgden we een tijdlang een spoorlijn. Bij kasteel Genhoes liepen we onder de spoorlijn door en volgden de spoorlijn nu aan de noordzijde.

Kasteel Genhoes (het-versterkte-huis) is waarschijnlijk ontstaan uit een in de 11e of 12e eeuw gebouwde woontoren. Het oudste gedeelte van het imposante slot is gotisch; de voorgebouwen zijn in Limburgse barok, terwijl de boogbrug romaans is. Tijdens de 80-jarige oorlog werd het kasteel, dat door een slotgracht is omgeven, door brand verwoest (1577). In het begin van de 17e eeuw vond een algemeen herstel plaats. De slothoeve dateert uit de 18e eeuw.

In een bosgebied langs de spoorlijn stond bij een splitsing, waar links omhoog een trappad voerde, schuin naar links een pijl. Ongeveer 25 wandelaars die voor mij liepen gingen hier l.a. en wij besloten dat ook te doen. Halverwege het trappad kwam de melding dat verderop geen pijlen hingen. Daarop liepen we

terug, maar opnieuw kwam een bericht dat verderop wel weer markering was ontdekt. Opnieuw vervolgden we het trappad omhoog. Aan het eind van het pad stond geen markering en daarop besloten wij om te keren, terwijl een aantal wandelaars doorliepen. Later bleek dat op dit punt de terugroute hier vrij dicht langs kwam. Even voor een bungalowpark hadden we fraaie vergezichten. We verruilden de gemeente Valkenburg aan de Geul voor die van Voerendaal. Over een smal pad tussen weilanden bereikten we opnieuw een spoorlijn. In Ransdaal was de tweede grote rust op 13,7 km.

Ransdaal is een mooi dorp, met karakteristieke boerderijen, veelal in Kundersteen opgetrokken, een steensoort van de streek.

Daarna zetten we koers naar Wijlre. Voor buurtschap Termooers sloegen we af en dwaalden nu door het Ransdalerveld. Bij boerderij Ponderosa sloegen we af richting Fromberg. Maar omdat we op de terugweg hier ook door kwamen sloegen we opnieuw af en even later bereikten we Wijlre. Hier was de 3^e grote rust op 20,4 km. Daarna liepen we langs de watermolen van Wijlre en volgden de Geul een tijdje. Bij Etenaken verlieten we dit pad weer en zetten nu koers naar

buurtschap Fromberg. Op 27,0 km werd de 4^e rustpost bereikt te Ransdaal. Nu rustten we even wat langer. Het zweet gutste nu bijna van ons voorhoofd. Maar aan alles komt een einde. Zo ook aan deze rustpost. Bij buurtschap Termooers sloegen we af en liepen nu naar en door Termaar. We zagen buurtschap Dolberg op afstand heel fraai liggen. Via Walem werd de Goudsberg bereikt. Hier sloegen we af naar de Schaelsberg met daarachter Kapel De Kluis. Via boerderij Euvieren bereikten we Valkenburg weer en ook de 5^e rustpost op 33,9 km. Langs het NS station van Valkenburg en de wijk Stoepert verlieten we Valkenburg weer. We staken de A79-snelweg over en dwaalden nu een tijd door het Ravensbos. Hier werden onze schoenen zelfs even nat van water op het pad door een beekje. Na buurtschap Strabeek volgden we een pad door natuurgebied Ingendaal met rondlopende Schotse Hooglanders en tevens schietterrein. In de verte was hotel restaurant St.Gerlach zichtbaar. Even volgden we nog de Geul en tenslotte voerde nog een laatste klim ons naar de finish. De totale afstand bedroeg deze dag 40,980 km.

3^e wandeldag - Savelsbosroute

We verlieten de start in zuidelijke richting en kwamen daarbij als eerste door het plaatsje Terblijt, nadat we om 10 minuten voor zeven waren gestart. De veldwegen voerden fraai door of langs maïsvelden. Bij buurtschap Wolfshuis kwamen we op korte afstand langs de Van Tienhoven-molen. Op een kruising ten oosten van buurtschap 't Rooth was de fruitpost. Hier konden we kiezen uit een banaan, een appel of een sinaasappel. Daarop bereikten we buurtschap Klein-Welsden. Door de bossen ten oosten van Cadier en Keer werd op 7,5 km de eerste rustpost bereikt in Cadier en Keer.

De gemeente Cadier en Keer is in 1828 ontstaan uit de gemeente Cadier en de dorpen Keer en St.

Antoniusbank. Deze laatste twee dorpen behoorden voor die tijd tot de gemeente Heer. De drie dorpen waren tot de Franse tijd drie afzonderlijke heerlijkheden. De heerlijkheid Cadier is bekend sinds 1266 en was onderdeel van het graafschap Daelhem. Het dorp lag echter buiten het eigenlijke graafschap.

Vlak voor deze rustpost in Cadier en Keer kwamen we nog langs de kapel van Onze Lieve Vrouwe Fatima. Na de rust liepen we verder naar buurtschap Berg (gemeente Margraten) met zijn uitgebreide huizencomplex van Huize Sint Joseph. Over een soort kam van een heuvel liepen we nu zuidwaarts, waarbij we hier normaliter een schitterend uitzicht op zuidelijk

Maastricht moesten hebben. Hoewel de zon scheen was Maastricht in nevelen gehuld. Langs de 119 meter hoge Riesenberg werd Gronsveld bereikt. Hier was de 2^e rustpost op 14,5 km. De eerste km van de lus van het 42 km parkoers was gelijk aan die van de lus van het 28 km parkoers. Nu doorkruisten we het Savelsbos. In St. Geertruid was de 3^e rustpost op 20,5 km. Nu werd koers gezet naar het Eysderbos overgaand in het Savelsbos. We maakten nog een lus om camping De Bosrand. We liepen hier op slechts 1 km van de Belgische grens. Bij het plaatsje Rijckholt verlieten we het Savelsbos tijdelijk en kwamen langs een kapelletje. We staken hier 2 kaarsen

aan. Tijdens onze aanwezigheid in de kapel doofden er toevallig een paar kaarsen.

In 1780 werd een marskramer in de kerker ingesloten omdat hij juwelen op het kasteel Rijckholt zou hebben gestolen. De marskramer hield echter vol dat hij onschuldig was. Maar daar wisten de 'rechters' wel een oplossing voor. De schepenen legden hem zo vaak op de pijnbank tot hij alles bekende en veroordeelden hem daarna tot de galg. Om de veroordeelde naar de galg te brengen moesten ze over een gebied van een ander ministaatje, wat door de autoriteiten werd verboden. Daarom besloten ze een doorgang in de heg van de tuin te knippen om op die manier bij de galg te kunnen komen. De marskramer werd opgehangen, maar de opening in de heg groeide niet

4^e wandeldag – Geul- en Gulpdalroute

Toen wij rond kwart voor zeven kwamen aangereden waren de eerste wandelaars al vertrokken. Het beloofde een zeer warme dag te worden met temperaturen tot 30°. Over asfalt- en veldwegen liepen we onder Vilt langs. Voor Sibbe sloegen we af om later alsnog Sibbe te benaderen. Er was een wandelaar uit Son, die naast zijn wandelhobby ook nog de doedelzak hanteert. En wij werden verrast met een optreden tijdens de tocht. Toen hij ophield klonk er een enthousiast applaus. De doedelzakwandelaar liep het 42 km parkoers, zodat wij hem meerdere malen hebben mogen aanhoren. Via de noordkant van Sibbe liepen we naar het Biebosch. Nu volgden we een aantal smalle paadjes. Verderop kon je wel inhalen. Maar het weiland, waar we nu opliepen, lag nog in de schaduw waardoor het gras nog flink nat was. Daardoor bleven de wandelaars dit stuk maar achter elkaar lopen om geen natte voeten te krijgen. Via het St. Jansbos werd Oud-Valkenburg bereikt. In Strucht, behorend tot Schin op Geul, werd via een aantal draaiportjes langs de Geul de eerste rustpost bereikt op 8,5 km. Na een korte rust werd Strucht weer verlaten langs Camping Vinkenhof.

meer dicht. De nieuw geplante doornen groeiden niet; zij verschrompelden en verdorden. Dit werd in het dorp als een teken beschouwd, dat men een onschuldige naar het galgenveld had gebracht. Een paar jaar later werden in een ekstemest de vermiste juwelen gevonden. De schepenen die het lichtvaardige vonnis hadden geveld, werden toen door de heer van Rijckholt gestraft. Maar ook dit heeft niet geholpen. De opening in de doornenheg is gebleven.

In Gronsveld was de 4^e rustpost op 28,4 km. Opnieuw dwaalden we door het Savelsbos. Langs de oostkant van de 119 meter hoge Riesenberg werd Cadier en Keer bereikt. Hier was de 5e en laatste rustpost op 35,2 km. Nu zetten we koers naar het Missiehuis.

Bemelerberg met mergelwanden

Beertsenhoven kregen we uitzichten op de kerktoeren van Wijlre. Via de Dolsberg werd Gulpen bereikt. Hier was de tweede rustpost op 14,1 km. We bestegen de 160 meter hoge Gulperberg en waren nu tevens in buurtschap Berghen. De meeste inwoners van dit gehucht worden in de zomer gevormd door de bezoekers van de plaatselijke camping met openluchtzwembad. Daarna dwaalden we door het Duinenbos en het Schweibergerbos. Ook hier hadden we weer talrijke

Het Afrikacentrum is in 1892 door de paters van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën opgericht. Nu, ruim honderd jaar later, zijn ze nog steeds bezig met het volbrengen van hun missie "Afrika dicht bij mensen in Europa brengen". De paters begonnen met het bouwen van grotten. Later verrees het klooster, gevolgd door een seminarie en een eigen opleidingsinstituut voor missionarissen.

De talrijke kapelletjes hier waren recentelijk gerenoveerd en zagen er van binnen weer *pico bello* uit. Via Sint Antoniusbank werd Bemelen bereikt. Via de Koelebosch en Berg en Terblijt werd de finish bereikt. De totale afstand bedroeg 42,120 km. Het was een warme zonnige dag geworden met een maximumtemperatuur van 26°.

vergezichten. Via de Grintgroeve Bissen en de buurtschappen Bissen en Schweiberg werd Epen bereikt. Hier was de derde rustpost op 21,2 km. In het Kruisbos bereikten we een hoogte van 190 meter boven N.A.P. Door Landsrade en over het Landsraderveld zetten we koers naar het Wagelerbos. Even voor Gulpen hadden we een fraai panorama op Gulpen en de wijde omgeving. In de verte zagen en hoorden we een oude stoomlokomotief van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij rijden, die een aantal wagons voorttrok. Op 28,5 km was de vierde rustpost te Gulpen. Nu volgden wij een traject over open terrein met weinig beschutting tegen de zon. In buurtschap Berghof kwamen we in een café bij een camping bij de boer weer een beetje op adem. We werden ingehaald door een wandelaar uit Maastricht. Toen we een eind verderop een heuvel afdaalden naar Gulpen zei die wandelaar uit Maastricht dat deze heuvel de naam had van 'de Koning van Spanje'. Langs het plaatselijk zwembad, dat veel van een mierenhoop weg had, werd de vijfde rustpost bereikt in Strucht op 35,0 km. Schin op Geul werd verlaten over

een pad langs de Geul. We kwamen hier talrijke wandelaars tegen. We passerden nog de beeldengroep 'De Drie Beeldjes'. Via kasteel Den Halder, een Grieks café restaurant gevestigd in een oud kerkje en de plaatselijke bierbrouwerij werd Valkenburg verlaten. Na nog een paar klimmetjes werd de finish be-

reikt op 42,9 km. Even voor de finish konden de meeste wandelaars nog een roos in ontvangst nemen van de hostesses van Dagblad De Limburger die in Vilt bij café 'An de Grwatte Wèch' werden uitgedeeld.

Het was alle vier de wandeldagen droog weer geweest met veel zon-

neschijn. De eerste wandeldag was de minst warme geweest. In dit verslag is herhaalde malen geschreven over "en we liepen langs een spoorlijn". Dit moet hier beslist niet als saai worden gezien. Veelal waren het smalle paadjes of veldwegen. En het geeft aan hoe het parkoers feitelijk liep.

Coos & Henri

5^e Lichtstad avondwandeling

Ad van Asten

We zullen deze uitvoering van de 'lichtjesroute' geen lustrumtocht noemen, weliswaar was het de 5^e editie maar in feite pas de eerste die uitsluitend de toeristische route volgt die ook gepresenteerd wordt door de Commissie Lichtjesroute in Eindhoven. De start was voorzien in zaal 'Ramona' in het stadsdeel Strijp. Een ruime locatie die makkelijk is te vinden en ook voor volgend jaar weer staat aangekondigd.

Het startbureau bestond uit Mia, Marian en Dini onder leiding van de 'schatbewaarders': Jos en Hein. Al vanaf kwart over zes was er volop aanloop, voor de organisator altijd een bewijs dat er nog voldoende animo bestaat voor het 'geboden onderwerp'. In eerste instantie waren er veel bekende gezichten, met speciaal te noemen Frans en Toos van de Boom uit Helmond, waarbij Toos - oorspronkelijk Eindhovense - trots liep te pronken met haar 'gouden Kennedy medaille' die ze voor haar 25^e Somerse Kennedymars had verworven. Natuurlijk liet Toos ook even zien dat ze bij de eerste Lichtjesroute in Eindhoven onder de deelnemers was.

Het doet natuurlijk wel vreemd aan als je een lichtjesroute organiseert en de start is op een plaats waar geen 'ornamenten' zijn aangebracht. Daarvoor moeten we eerst onder 'de bult' door, en daar is het meteen raak. In de Zwaanstraat pronkt natuurlijk 'de zwaan' op de gevels en verderop in het 'Drentsdorp' zijn diverse straten als oudsher mooi verlicht. Op het Gelderlandplein is ook een rustpost voor de 'fietstoer',

die dit jaar voor het eerst 'loopt'. Gastvrij worden we onthaald door Coby en Nellie, die in het 'van Cissenpaviljoen' de tap verzorgen. 'Clandestien' is er voor ons het 'op de fiets mis je niets'-petje en een orkest zorgt voor de pret. De verlichting was hier wel eens uitbundiger, maar 't begint ook pas te schemeren.

Ik wandel de tocht verder met Ad van Dijk uit Nuenen en samen zijn we het eens dat de aangebrachte tafereeltjes in het Philipsbos langs de Elburglaan de juiste sfeer oproepen. De heerlijke nazomertemperatuur, samen met de 'motieven' zorgen ervoor dat het een prettige wandeling wordt. Langs het voormalige 'Philips headquarters' komen we in Woensel waar pastoor van Ars wel iets heeft, maar toch alle eer laat aan Hendrik de Keijzer. De vijver is weer prachtig en het sprookjestafereel laat ons toch even stilstaand genieten.

Dat de belangstelden voor deze lichtjeswandeling van heinde en verre komen, wordt gestaafd door de ontmoeting met een tweetal Kennedymarsbekenden uit Rooi en even later een groepje wandelaars die uitdrukkelijk niet uit Dordrecht komen, maar wel daar uit de buurt. De volgende stappen zijn beslist bedoeld voor de kilometers, en goed bedacht door 'de routeniers' want er hangen ornamenten en je moet toch ergens lopen wil je verder komen. Op Vlokhoven is weer een 'fietspunt' en orkestrale muziek. Opvallend bij 'alle' muziekstops zijn de spandoeken van 'de Sonse omroep',

die tegenwoordig groot Brabants pretendeert te zijn. De eventueel aangekondigde caférust 'Unitas' laat het daarbij!

Via een formule die niet veel om het lijf heeft - maar her en der enige lichtpuntjes laat stralen - komen we bij Marinus en 'zijn catering': Lenie, Annie en Theo. Koffie met gevulde koeken - waar troffen we ze eerder - , zelfs Fred Wassink en zijn stappen uit Deurne nemen het er even van.

In het 'stationskwartier' valt niet veel te beleven (althoewel, er was een orkest) en vlug komen we in Stratum aan. Ook hier moeten de verplichte nummertjes gevolgd worden, zeker als je via een omweg op de Geldropseweg wilt geraken. Het is trouwens geen kritiek, want hoe hadden we anders ooit kunnen weten dat er in de Sint-Jorisstraat nog zulke 'ludieke' pandjes op 'het terminale' staan te wachten.

Aanvankelijk weten we niet wat we in de volgende buurt met de verlichting aanmoeten. Maar als dan die andere straat en de daarop volgende - met zelfs nog een pleintje als toegift - hetzelfde systeem volgen, dan heeft het toch wat. Trouwens, met al die bussen, personenwagens en fietsers door je straat mag je er wel prat op gaan dat je een traditie niet zo maar in de steek laat.

Bij de Gerarduskerk staat weer een wagen met orkest, ons de rug toekend, op de fietsers te wachten. Even later maken we de oversteek van de Aalsterweg en de Rondweg. De organisatie koos waarschijnlijk

voor deze optie om ons het vinden van de Anna Beijnsweg mogelijk te maken, want een Lichtjesroute zonder schouwburg kun je niet maken: of wel?

Het is al zeker 30 jaar geleden, dat ik me nog wel eens vermaakte in de Eindhovense binnenstad, nu mogen wij er wederom een blik op slaan, althans daar waar het de lichtjes betreft. Een verlaten plein, waar de bevrijdingsfakkel brandt, een tribune en bierkranen die op goede tijden wachten, zijn de enige 'attra-

buties' die we passeren. Vaak wordt gehoord hoe saai onze stad wel is. Met mijn gedachten nog bij de doortocht van vorige week door de Kempen, tijdens de Bergeijkse Kennedymars, zou ik onze 'Dorpspower' willen attenderen op de mogelijkheden voor 'een Kempenstad op afstand' met een futuristisch stadhuis aan de Reusel.

Dan is het weer zover: we komen bij de grondleggers van het licht, we passeren de pompeuze gebouwen van weleer, verlaten staan ze daar

met de Lichttoren wakend over de 'Witte Dame', de 'Bruine Heer' nog in z'n hansop: geen lampje meer! De Glorie van de wedstrijd werpt geen schijn vooruit, noch Euro 2000 in ongepoetste matheid.

De schijn van het verkeerslicht lokt ons huiswaarts. 'Ramona' is weer bereikt en daar wordt verteld en besteld en als alles zo blijft komen we volgend jaar weer....en herdenken voor de 57^e keer!

MEHRTAGE MARATHON MUENCHEN OBERBAYERN 4-8 SEPTEMBER

door: Peter van de Ven

Deze vijfdaagse was een onderdeel van de reis, die Theo Tromp had georganiseerd naar Luxemburg (Tweedaagse Heemelseierchen Cappellen) en Oostenrijk (Leutasch). Tien jaar geleden had ik deze vijfdaagse ook gelopen, toen was de startplaats Bad Toelz. Toentertijd waren naast mijn persootje ook Arie Evegroen en Arie van Veen van de partij, en die waren er nu ook.

Destijds was de vijfdaagse een vrij vlakke wandeling (dagelijks hoogteverschillen van hooguit 200-300 meter), met uitzondering van een dag, waarop men met bussen naar de Alpen gebracht werd. Nu zaten we in de Alpen, en was er dagelijks wel een hoogteverschil van 600 à 1200 meter. Het grootste hoogteverschil was op de grosse Strecke (40 km), op de kleine Strecke (20 km) was dat een stuk minder. De organisator van deze tocht, Bert Mann, werkte overigens met bonuskilometers. Zo kon een 40 kilometertocht opgebouwd zijn uit 33 km en 7 km bonus vanwege het hoogteverschil.

DEUTSCHE RASTSTÄTTE: UITKIJKEN

Op 3 september reisden we om 3 uur af vanuit Cappellen naar Leutasch. Theo had gehoopt daar voor tien uur 's-avonds te zijn, maar dit werd over twaalven.

Nu kunnen we wel de beschuldigende vinger uitsteken naar een figuur, die direct na het vertrek uit Cappellen zijn portemonnee kwijt was en die andere, die 50 pfennig bij een Raststätt uitpaarde door ergens in het struikgewas te gaan plassen, maar daarna 10 mark aan schoonmaakmiddelen moest aanschaffen, omdat hij in menselijke fecaliën getrapt was, maar op de Duitse Autobahn is het altijd afwachten, of je met een redelijke snelheid door kunt rijden. Daarnaast zijn we ook nog tevergeefs bij drie benzinestations geweest, omdat Conny Nakken gas moest tanken.

Toen daar nergens gas te krijgen was, heeft Conny haar volledige gastank maar leeggereden. Op een gegeven moment stond de teller op 711 kilometer, maar wisten wij veel dat zo'n luxe Mercedes vanzelf overschakelt op benzine, zonder dat de chauffeuse daar iets van merkt!

Bert Mann was nog in de tennisclub van Oberweidach, een kerkdorp binnen de gemeente Leutasch, aanwezig, en zorgde dat wij meteen van startkaart en routebeschrijving voorzien werden.

MAANDAG 4 SEPTEMBER: HET GAISTAL

Op de eerste wandeldag koos ik voor de kleine Strecke (22 km). We startten op een hoogte van 1130 meter. Na een kilometer langs een bergflank gelopen te hebben, begonnen de bonuskilometers voor de klim. Het was meteen een pittige zigzagklim, die een half uur duurde. We begonnen met regen, maar het werd al gauw droog. Toen kwam er

EEN VREEMDE EEND IN DE ALPENWEI!!

een grasvlakte, waar het meer vals plat was. Een aantal paarden keek nieuwsgierig toe, wat die tweevoters in hun domicilie kwamen doen. In de vlakte kwamen we veel rotspartijen tegen, die daar waarschijnlijk door gletsjers terechtgekomen waren. Ook hoorden we nu en dan het geluid van watervalletjes, de beekjes hadden een behoorlijk ver-

val. Bij het oversteken van een beekje gingen we opeens weer flink omhoog. De lucht trok weer dicht en er viel natte sneeuw. In die bui bereikten we de bergkam (de Scharnitzjoch, 2048 meter), en daar moesten we afdalen over een slingerend pad, dat vooral de eerste twintig meter spekglad was. Op zo'n moment zijn de stokken, die de meesten van ons bij zich hadden, toch wel gemakkelijk! En als je dan 300 meter verderop een grote rots tegenkomt met daarop gedenkplaten van meer dan 100 personen, die het in die omgeving moesten afleggen tegen de bergen, dan weet je dat de natuur hier de wet voorschrijft. Als

DINSDAG 5 SEPTEMBER: DE DAG VAN DE HOHE MUNDE.

Gisteren was de wandeling door het Gaistal, komische naam als je 40% van de tijd aan het klimmen bent. De berg van vandaag, de Hohe Munde, zal voortaan in mijn geheugen gegrift blijven.

Nu duurde het lopen door het dal wat langer, een klein half uur. Toen gingen we een beekje over en beklommen de Kalvarienberg, 1204 meter. Geen bijzondere klim, want tussendoor waren we al op 1250 meter geweest.

Uiteraard kwamen we op dit pad de veertien staties van de kruisweg tegen. Op de top van deze berg stond een herdenkingskapel voor Andreas Hofer. Dit was een Tirolse vrijheidsstrijder, die probeerde Oostenrijks Tirol af te scheiden van Beieren.

TIROOLSE? VRIJHEIDSTRIJDER

"Zijn" oorlog duurde maar vijf jaar, want in 1810 werd hij door de Fransen gefusilleerd. Toch heeft hij in Oostenrijk zo'n onuitwisbare indruk gemaakt, dat we later deze week nog diverse parken en

je je daar niet voldoende bij aanpast, dan kun je het wel vergeten.

Laten we niet al te schoolmeesterachtig worden, en een kilometer verderop een blik achterom werpen en genieten van een indrukwekkende sneeuw wand, 800 meter breed en misschien wel 100 meter diep.

In de hutten Wangalm en Wettersteinerhütte (1717 meter) zijn we onder het genot van soep en Jaegerthee weer een beetje bijgekomen van alle inspanningen.

Vorbij deze hutten werd het parcours ook een stuk gemakkelijker, eerst een smal pad door het bos, dat later een bredere weg werd. Het was

straten met zijn naam tegenkwamen.

Door het bos ging het verder omhoog. Theo wees ons op een gegeven moment op de overkant van het dal, waar we de twee hutten van het Scharnitzjoch konden zien liggen tegen de berghegelling.

Toen we het bospad uitkwamen waren we bij de eerste controle. Gisteren was de controle pas voorbij de Hammermoosalm. Theo en Conny hadden daar gerekend op een broodje haring, maar dat was al op. We waren er toen zelfs voor omteruggelopen. Nu werd dit rechtgetrokken, alhoewel ik de laatste haring (zonder broodje) heb verorberd.

Hier kwam Dirk Maassen van de Brink ook achterop, hij was ergens bij de Calvarienberg verkeerd gelopen.

Toen volgde een steile brede bosweg tot aan de Raunhütte (1605 meter). Dan gaven de meesten van ons toch de voorkeur aan het zigzag-klimpad van de eerste dag!

In de Raunhütte, een veel luxere gelegenheid dan de twee hutten van gisteren (zelfbediening in plaats van een leuke serveerster) hadden we een prachtig uitzicht op de wolken, die onder ons BOVEN het dal hingen.

De Hohe Munde (2592 meter) was nog door een grijze sluier bedekt, maar Hans Hoek wist drie personen

nu alleen nog maar dalen. Op die brede weg zocht Hans Hoek een stuk hout voor mij op, en dat zou de komende drie dagen mijn wandelstok worden. Bij de hut Hammermoosalm (1417 meter) konden we voor het eerst buiten in de zon zitten, al was de temperatuur niet hoog: 13 graden.

Om halfzes, een half uur na sluiting van het startbureau, meldden we ons af. Gelukkig doet Bert Mann hier niet moeilijk over. En als je niet zo'n medaillejager bent: je moet in ieder geval voor zeven uur terug zijn, anders kun je de warme avondmaaltijd wel op je buik schrijven.

over te halen om die puist toch maar te beklimmen, want hij was er vrij zeker van, dat die wolken ook wel zouden verdwijnen.

Naast Dirk en mijzelf was ook Joop Krul van de partij. Om vijf voor halfelf begonnen we aan de klim. Al gauw was het afgelopen met aangelegde bergpaadjes en liepen we over losse stenen, of moesten we over rotspartijen onze weg zien te vinden. Na een uur was de wolk nog niet opgelost, we kwamen zelfs in de regen, natte sneeuw en hagel terecht. Van drie personen, die alweer naar beneden gingen, hoorden we ook geen positieve geluiden, dat daarboven ook

EEN LEUKE SERVEERSTER

maar enig uitzicht was, en daar was het ons toch om te doen.

Om tien voor twaalf besloten Joop en ik om te draaien. Hans en Dirk gingen door. We waren toen net de Huettenrinne, het 2000 meterpunt gepasseerd. Met een beetje geluk ben ik iets hoger geweest dan het hoogste punt van gisteren (2048 meter).

Toen moest ik op mijn lage wandelschoenen naar beneden en al na

tien? seconden ging het mis: een misstap, en voordat ik het wist lag ik vijf meter lager op de helling. Gelukkig niet veel persoonlijke verwondingen: een ontzette bril was eigenlijk het vervelendst, en blauwe plekken en schrammen verdwijnen vanzelf wel weer. Maar daarna moet je dus 500 meter omlaag, en de wandelstok is ook niet altijd even praktisch. Het werd dus een "slakkenafdaling", die twintig minuten langer duurde dan de stijging, en waarbij Joop mij bij rotspartijen

Sauerkraut en Knoedel, en Jaeger-thee. Om even aan te geven hoe "onschuldig" die thee is: hier zit dus de Stroh-rum in (80%).

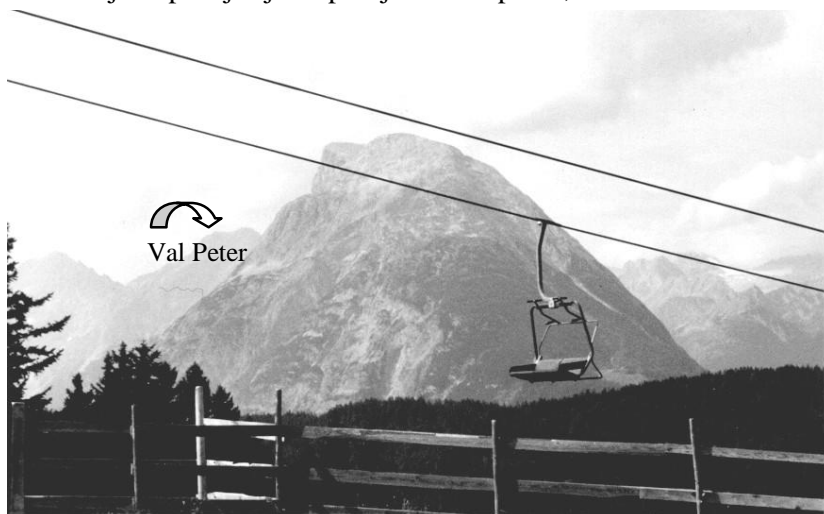
Om kwart voor drie kwam Arie van Veen terug bij de hut en Arie Evegroen zou nog veel later komen, want die heeft op de top een half uur in de kou (5 graden) en de sneeuw en de mist lopen hopen, dat er nog een gaatje in het wolkendek zou komen. Voor alle vier de Nederlanders die boven geweest zijn: chapeau!, ook al waren ze beter

Na anderhalve kilometer vonden we weer aansluiting op de route bij de verzorging. De tweede controle hadden we trouwens om kwart voor twee nog in de Raunhütte gehad, waardoor we toch als grosse Strecke-deelnemers stonden geregistreerd.

Nu was het nog vier kilometer lopen door het bos met weinig hoogteverschil. Toen was er nog iets te zien bij de Weidachsee: een forellenkwekerij. We liepen net langs toen vanuit die kwekerij een vrachtwagen vertrok, die honderd meter verder zijn lading, vier bassins met misschien wel 800 forellen via een gesloten pijpleiding loosde in het meer. En op die manier kunnen daar de komende maand sportvissers forel komen vangen, op het plankier was wel ruimte voor honderd personen.

Nu waren we tegen vijven binnen, en begon het lange wachten op Dirk en Hans. Die kwamen pas een uur en twintig minuten na ons terug bij de Raunhütte. Dirk heeft het net zoals ik vanwege zijn lage sportschoenen (hier ook wel "sneakers" genoemd) niet gemakkelijk gehad. Net zoals ik had hij een "aanslag" gepleegd op zijn wandelmaat, maar de steen rolde Joop voorbij, maar door de stok van Dirk werd Hans onaangenaam verrast. Gelukkig heeft hij er geen nadelige gevolgen van ondervonden, want de dagen daarna was hij net zo (te) levendig als altijd!

Zo is er bij de avondmaaltijd nog heel wat afgekletst over deze zware wandeldag. Wordt vervolgd

telkens aanwijzingen gaf waar ik mijn voeten moest zetten. Ergens heb ik ook nog een grotere steen (doorsnee 30 cm) aan het rollen gebracht. Joop kon hem ontwijken, maar een wandelaar die daar acht meter voor liep moest wel gewaarschuwd worden, anders had hij een lelijke voetblessure opgelopen.

Om halftwee waren we weer terug bij de Raunhütte, en hier zouden we Hans en Dirk opwachten. Omdat er het eerste uur nog niets te verwachten was bestelden we stevige kost en stevige drank: Schinken met

uitgerust met bergschoenen en stokken. In totaal bleken er achteraf 17 van de 111 deelnemers op de top van de Hohe Munde geweest te zijn. Om drie uur ging het wandelpad van Joop en mij vrij snel omlaag: via de Mundelift 400 meter omlaag, waarbij we vooral bij de Mooser Schrotten ineens heel diep naar beneden zakten. Eerst hadden we wel Hans gebeld via de GSM, en daaruit trokken we de conclusie, dat die voorlopig niet terug zou zijn. Dus lieten we een bericht voor hem achter.

Wat leuk een echte snelwandelaar

Uit Metro: door Leo van Marrewijk

Een van de meest dramatische momenten tijdens de Olympische Spelen was de diskwalificatie van Jane Saville bij de wedstrijd over 20 kilometer snelwandelen. De Australische zou bijna het atletiekstadion met 110.000 dolenthousiaste landgenoten binnen wandelen, toen ze voor de derde keer rood kreeg en dus geen heldin, maar schlemiel werd.

Nederland schitterde bij het snelwandelen slechts door afwezigheid. "We hebben momenteel gewoon geen topers in de aanbieding", aldus Philip

Krul namens de sectie snelwandelen van de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU). De laatste snelwandende olympiër voor Nederland

was Harold van Beek, die in 1992 in Barcelona 31^e werd op de 50 km. Volgens Krul, die zelf al 30 jaar snelwandelt en daarnaast internationaal scheids-

rechter is, herbergt ons land een paar honderd snelwandelaars. Zij zijn verdeeld over diverse clubs, met soms welluidende namen als OLAT: Ollandse Lange Afstand Tippelaars. Semi-lollige opmerkingen van buitenstaanders over het ongebruikelijke bewegingsritme tijdens trainingen incasseert Krul nauwelijks meer. Een belangrijke ambassadeur was volgens Krul olympiër Van Beek, die veel Nederlanders heeft bijgebracht dat snelwandelen een serieuze sport is. Krul: 'Rare opmerkingen tijdens trainingen kreeg je twintig jaar geleden veel vaker. Nu zijn het meestal leuke reacties, in de trant van: 'Hé, wat leuk, een echte snelwandelaar. Inderdaad, alsof je een bedreigde diersoort bent.' In ieder geval een bijzondere soort, want er is geen andere sport waarbij je

pas na je derde rode kaart het strijdperk moet verlaten. Die kaarten worden uitgedeeld bij een onjuiste techniek (een voet moet contact houden met de grond en het steunbeen moet een moment volledig gestrekt zijn). Te veel medelijden met Saville is dan ook misplaatst. Krul: 'De vermoeidheid speelt een rol, maar de toppers weten heel goed dat ze risico's moeten nemen als het op het scherpst van de snede gaat. Iedereen gaat wel een paar keer in de fout, dus gokken ze erop dat de scheidsrechter het even niet ziet.' Een Amerikaan schijnt snelwandelen ooit vergeleken te hebben met een wedstrijd fluisteren. Voor de kenners is het echter, ook qua tactiek, vele malen interessanter. Krul wijst daarbij op de olympische 50 km voor heren in Sydney, die werd gewonnen door de

Pool Robert Korzeniowski. De Pool verstopte zich lange tijd in een kopgroep van zes man. Krul: 'Dat deed Korzeniowski grandioos. Als je achteraan loopt in een kopgroep, val je minder op voor de scheidsrechter. Ook een scheidsrechter kan namelijk geen zes mensen tegelijk in de gaten houden. In de slotfase had Korzeniowski nog geen enkele rode kaart, versnelde hij en kon hij risico's nemen. Dat kenmerkt de slimme snelwandelaar. 'Iemand die voor het eerst gaat snelwandelen, neemt volgens Krul ook een risico. Uit eigen ervaring: 'Als je eenmaal begint met snelwandelen, houd je er nooit meer mee op. Vorige week was er een wedstrijd voor Veteranen, waarbij Henri Gest in de categorie 80+ het Nederlands record verbeterde.

WANDELTRAININGSWEEKEND OLAT

Door: Hans Molijn uit Bakkeveen

Wat is dat nou weer: een wandeltrainingsweekend? Ik snap uw vraag: tot aan dit jaar had ik hier ook nog nooit van gehoord. Maar toevallig raak ik tijdens de Vierdaagse van Nijmegen in gesprek met mensen van de Brabantse wandelvereniging OLAT. Gezellige lui, die overigens al jarenlang met uiterst lage prijzen voor een hele goede verzorging op diezelfde Vierdaagse zorgen! Maar dat terzijde. Hun jaarprogramma ontving ik. In dit programma uiteraard veel wandeltochten. Echter ook, en dat was nieuw voor mij, een wandeltrainingsweekend. Mijn belangstelling was gewekt. Navraag leerde dat dit zeker niet alleen voor leden was. Dus ik kon mij ook aanmelden. Voor de prijs hoefde ik het niet te laten: f 75,00 (voor 2000) voor vrijdagavond tot en met zondagmiddag met slapen en alle eten en drinken inbegrepen!!!

Vrijdag 7 januari van dit jaar komen we (schrijver met zus Maria) om 19.30 uur eindelijk (onze planning lag op 18.00 uur maar het verkeer en de onbekende omgeving speelden ons parten) aan in groepsaccommodatie "'t Caves" in Wintelre. Te laat voor de soep met broodjes, wat volgens het vooraf verstrekte

programma om 18.00 uur gepland stond. Niet dus: na hartelijk welkom geheten te zijn door trainer Servee Derks worden we compleet voorzien van lekkere soep en brood met alle denkbare beleg. Tijdens het eten geeft trainer Henk Plasman uitleg over het reilen en zeilen in het weekend. Enige zelfwerkzaamheid wordt gevraagd voor het tafeldekken, afruimen en vaat wassen. Maar voor zo'n prijs en de spreekwoordelijke Brabantse gastvrijheid zien we dat als geen enkel probleem. Integendeel zelfs: het vergroot het contact tussen de deelnemers! Na het eten een rustige avondwandeling gemaakt. Na een goede nachtrust de volgende ochtend om 08.30 uur aan het ontbijt, rijkelijk voorzien dus mogelijkheid genoeg om een goede voedingsbodem te leggen voor de inspanningen van het dagprogramma. Na de gezamenlijke afwas werd er voor allen een uur conditietraining gegeven. Speels genoeg van opzet om het voor iedereen op zijn eigen niveau te kunnen volgen. Hierna werden we in drie aparte trainingsgroepen opgesplitst. Een groep jeugd, een groep snelwandelaars en een groep wandelaars ieder met een eigen trainer. Maria en ik behoorden bij

die laatste groep begeleid door trainer Servee Derks. Voor de lunch liepen we voor de deur van ons verblijf wat heen en weer om de trainer de mogelijkheid te geven ieder van ons te kunnen zien lopen om vervolgens aanwijzingen te kunnen geven over houding en manier van lopen. Je denkt goed te lopen, omdat je het al jaren doet en toch ontvingen we goede en bruikbare aanwijzingen om houding en manier van lopen te veranderen en daarmee de prestatie te kunnen verbeteren! Na de lunch een flinke (bos) wandeling gemaakt om het geleerde van de ochtend in de praktijk uit te proberen. Halverwege een caférust met betaalde (ja, dit was zelfs bij de prijs inbegrepen!) consumptie. Om 18.00 uur aan de warme maaltijd (uitstekend verzorgd door mensen van de OLAT). Daarna weer samen opruimen en verder de avond al kletsend en ervaringen uitwisselend doorgebracht. Wat bijvoorbeeld te denken van iemand als Marleen Radder: al 3x (!!!) deelneemster aan Parijs-Colmar (= de Mount-Everest van de georganiseerde wandeltochten) en een Marcel van Gemert: 4 uur en 16 minuten doen over een wandeltocht van 50 km. En dan zeggen dat dat niet zo snel was: de

winnaar deed er 3 uur en 40 minuten over.

Er waren ook diverse spelen aanwezig om te doen. Wij hebben nog een tijdje tafeltennis gedaan. De zondagende dezelfde indeling als de zaterdag. Bonus op deze dag: prachtig mooi helder en zonnig weer. 's Middags om 16.00 uur namen wij

met moeite afscheid van een prachtige plek en gezellige mensen. Met spierpijn (wat dacht u van gymnastische oefeningen met bergschoenen aan ...volgend jaar ook maar gym schoenen meenemen) en een mind vol leuke herinneringen en bovenal goede, bruikbare wandeltips (Servee's laatste woorden waren

ook nog: 'bel me maar als je nog eens wat weten wilt!') reden wij huiswaarts. Voor als u van mij wilt horen hoe leuk het was of andere zaken betreffende dit weekend, bel mij dan gerust. Voor deelname aan een dergelijk trainingsweekend kunt u zich opgeven bij: Henk Plasman, zie hieronder.

Het trainingsweekend wordt gehouden op 12-13-14 januari 2001

LOCATIE:

**Vakantieboerderij "'t Caves"
Veneind 5, Wintelre**

KOSTEN:

Het inschrijfgeld voor het weekend bedraagt:

- hele weekend: f 90,00 tot 18 jaar: f 45,00

- losse dag: f 35,00 tot 18 jaar: f 20,00

OLAT-leden genieten f 5,00 korting.

INSCHRIJVING:

Inschrijving kan geschieden door aanmelding voor 15-12-2000 bij Henk Plasman, Weegbree 81, 5684 JC Best.

Inschrijving kan ook digitaal geschieden via: hplasman02@freeler.nl

Daarnaast dient 2/3 deel van de kosten als reservering te worden overgemaakt op giro 17.75.156 (of bankrekening 13.82.11.736) van de penningmeester van OLAT, onder vermelding van "Trainingsweekend OLAT"

Met Constant-OP STAP

IML-EINHORN MARSCH te Seefeld

Op woensdag 13 september 2000 vertrok ik via Amersfoort naar Utrecht.

Daar stapte ik op de bus van 'van Dongen Reizen' die om 8.00 uur op het Jaarbeursplein vertrok. Bij het station in Nijmegen stapten nog enkele passagiers op. Als iedereen een plaats heeft gevonden, rijden we via Venlo, met een tussenstop bij het wegrestaurant Venray, richting Duitsland. Via de autobaan gaat het dan verder in zuidoostelijke richting naar Remagen waar we een tussenstop maken voor de lunch in Hotel 'Rheingold'. Daarna gaat het verder naar Koblenz, via Frankfurt naar Würzburg. Hier hebben we een mooi uitzicht over de stad. In Langenau overnachten we in Hotel 'Weisses Ross'. Langenau ligt ten noorden van Ulm.

Op donderdag 14 september vertrekken we omstreeks 8.30 uur. We rijden in de zuidelijke richting naar

Kempton en dan over Nesselwang en Pfronten naar Oostenrijk. De grenspassage gaat zonder oponthoud. In Nassereith hebben we nog een koffiestop en dan gaat het naar Innsbruck waar we ook een tijdje vertoeven. We bezoeken slechts die Altstadt, met o.a. de Maria Theresienstrasse, die bekend is om het gouden dak (Goldenes Dach). Na Innsbruck rijden we naar Seefeld, waar we enige dagen zullen verblijven in Hotel 'Bergland'. Diezelfde middag gaan we met ons allen naar de WM-Halle, waar de registratie voor de driedaagse wandeltocht plaats vindt. Om 18.00 uur begint het openingsfeest rond de muziekkiosk in het "Kurpark". Dit gaat gepaard met muziek en er worden redevoeringen gehouden. Dan volgt nog een feestelijke optocht met alle deelnemers achter de Borgermusikpelle uit Seefeld aan naar de WM-Halle. Daar wordt vanaf 19.30 uur een Oostenrijks buffet opgediend, waarna nog een folkloree avond volgt.

Op vrijdag starten we vanaf 8.00 uur voor de Drei Seen Wanderung.

De eerste kilometers gaan door het dorp. Na de bebouwde volgen het Kirchwald met de Kirchwaldhöhe, dan door het Klosterbrauwald naar Wildmoosalm, waar de verzorging is. Na de verzorging hebben we een mooi uitzicht op de Wildmoossee, die we later zullen passeren. Ook koeien met bellen zijn hier in overvloed. In Buchen houden we een pauze. Ver beneden ons zien we een kerkje mooi tegen een helling aan liggen. Na Buchen gaan we door bossen en weilanden langs het Mühlthal met een mooi uitzicht op Moserer Höhe naar Mosern, waar muziek gemaakt wordt op de rustpost. Na de pauze gaan we eerst door het dorp en daarna de bossen in. Hier komen we nogal wat hellingen tegen. Tot slot van de wandeling gaan we over almen naar de finish.

Het was een mooie afwisselende tocht, bij mooi weer. 's- Avonds werd er in de WM-Halle een boerenbuffet opgediend, waarna nog wat muziek op het programma stond.

Op zaterdag kon men wederom vanaf 8.00 uur starten voor de Wanderung Play Castle. Meteen na de start gingen we over almen de bergen in om daarna weer in het dorp terug te keren. Als we daarna de bebouwde kom verlaten, volgen smalle, bochtige bergpaden tot aan Play Castle. Hier is de verzorging en is er de mogelijkheid om het kasteel te bezichtigen. Na de verzorging volgen bredere paden, maar de vele bochten blijven. Over Ankerschlag en Moosrain gaan we naar Giessenbach, waar bij restaurant 'Ramona' wordt gepauzeerd. Na deze pauze volgen we het pad in zuidelijke richting en gaan dan bij Eibenwald door bossen naar Bodenalm. Hier is weer gelegenheid om te rusten.

De laatste kilometers gaan dan over almen en door de bossen van het Bauerenwald en Drahnbachtal naar de finish. Het is een mooie tocht geweest met veel afwisseling, maar minder zonnig dan gisteren en er viel zelfs een spat regen.

Om 18.00 uur vindt in het Casino de prijsuitreiking plaats voor wandelaars, die International Master Walker of European Walker worden.

's Avonds volgt dan nog een diner in de WM-Halle, waarna een Tiroler-avond op het programma staat.

Op zondag 17 september gaan de wandelaars vanaf 8.00 uur van start voor de Wanderung Inntalblick. Al meteen beginnen we aan een stijging, met aan de rechterhand bossen en aan de linkerhand weilanden. We gaan over Kirchwald en Lehenwald naar Mosern. Hier is de verzorgingspost en we hebben daar weer een mooi uitzicht op de Mosernsee. Er volgen nog diverse almen en bossen voor we uiteindelijk in Auland aankomen.

Na de pauze moeten we een stukje langs een drukke weg, maar gelukkig worden we vlug het weiland ingestuurd. Hier krijgen we veelvuldig weidse uitzichten. In Leithen staat weer verzorging voor ons klaar evenals in Reith.

Na Reith wordt via het Höllenwald en het Scharthenwald in de noordelijke richting gewandeld. We passeren de Maximilianhütte en gaan daarna via Gschwandtwald over de Seepromenade naar Wildsee. Hier kan in een restaurant nog even gepauzeerd worden voordat definitief de weg naar de finishplaats wordt ingeslagen.

Wederom was het een afwisselende wandeldag. Helaas ook vandaag

weer regenachtig. Er namen in totaal ongeveer 1500 wandelaars deel, waarvan 465 Nederlanders.

In de WM-Halle krijgt iedereen een medaille plus oorkonde en er volop muziek. 's- Avonds is verder iedereen vrij om naar keuze vermaak te zoeken.

Op maandag 18 september 2000 vertrekken we om 8.30 uur uit Seefeld. We rijden dezelfde weg terug tot Langenau, waar er enkele mensen uitstappen, die daar hun auto hebben geparkeerd.

Na Langenau gaat het over de auto- baan richting Stuttgart naar Heilbronn. Hier verlaten we even de snelweg om naar Ilsfeld te gaan lunchen in 'Hotel Lamm'. Na de lunch rijden we door Odenwald naar Heidelberg en vandaar in de noordelijke richting tot Frankfurt. Voor we dan in Nederland aankomen, maken we nog een tussenstop in het Raststätte 'Siegburg'. Om circa 20.45 uur arriveren we in Nijmegen, waar de meeste wandelaars uitstappen. Vervolgens reizen we via Tiel, Enspijk en Nieuwegein naar Utrecht, waar we om 22.00 uur arriveerden op het Jaarbeursplein. Ik reis daarna door naar Baarn en kom om tegen 23.00 uur thuis.

EURAUDAX MIDWEEKTOCHT VELP

Op woensdag 20 september 2000 organiseerde Comité Euraudax Gelderland hun Midweekherfsttocht vanuit het gebouw "Schoonenberg". De start was om 11.00 uur, en voor het laatst voornoemd gebouw, aangezien het verkocht is. Op het eerste gedeelte wandelden we door de bebouwde kom van Velp en al gauw gingen we de Beekhuizense bossen in, waar ons al vlug een flinke klim te wachten stond tot aan de Keienberg. Het is hier sterk glooiend terrein met naald- en loofbossen. Door dit bosgebied stromen de Rozendaalse Beek en de Beekhuizense Beek. Met name de begroeiing langs de beken is waardevol, met vochtige en droge graslanden en elzenbos. De Beekhuizense

Bossen worden druk bezocht door recreanten. Er is een uitkijktoren, de Emmapyramide, en een kampeerterrein.

Nadat we hieraan voorbij gegaan waren volgden nog wat heuvelachtig terrein. Na een klaphek zagen we aan de rechterkant het Kamerdal. In dit dal ontdooiden we in de ijstijd de gletsjer, die de Veluwe heeft doen ontstaan. Onze weg liep verder over smalle paden langs een begraafplaats en daarna volgde weer een flinke klim. Door een verhard fietspad te volgen kwamen we bij een wildrooster op de heide, vanwaar we opnieuw steil omhoog gingen. Daarna via het koetshuis en het bezoekerscentrum naar een plek, waar de verzorging was. De koek

met thee stond gereed. Na de verzorging volgden we enige tijd een harde weg, wederom tot een wildrooster. Hierna gingen we met een stevige klim weer de bossen in. Daarna door klaphekken en langs de bosrand in de richting van "De Posbank", waar enkele koeien liepen. De Posbank is vernoemd naar de heer G.A. Pos, destijds hoofdconsul en tweede voorzitter van de ANWB, de toeristenbond van Nederland in de periode van 1893 tot 1918. Inmiddels naderden we koepel "De Kaap", waar de grote rust was. Na de pauze stapten we weer de bossen in en vervolgden de route over fietspaden. Langs enkele afrasteringen en gemarkeerde paaltjes met paarse koppen volgden we

daarna een weg door het bos. In dat bos graasden koeien (Schotse hooglanders). Na het verlaten van dit omrasterd gebied gingen we via de Burgemeester Bloemersweg naar een parkeerplaats, waar de verzorging was. Hier stonden broodjes met limonade op ons te wachten. Na de verzorging volgden we het fietspad richting Emmapyramide en kwamen even daarna bij een oorlogsmonument en een uitkijktoren in de buurt van de Beekhuizenseweg. Het ging heuvel op en af tot we bij de Pinkenbergseweg, waarna

we via klinkerwegen richting landgoed Rosendaal wandelden. We betraden het landgoed Rosendaal, dat met het kasteel, het park met de daarin gelegen 'Bedriegertjes', de schelpengalerij, grot en theekeoepel, en eveneens de zogenaamde Koningsberg een aantrekkelijk wandeldomein is. Het park, met de voor Nederland unieke terrassenaanleg van omstreeks 1700 is omstreeks 1725 verfraaid naar plannen van Daniël Marot, die ook het tuinmeubilair ontwierp.

We verlieten het landgoed langs de Koningsberg en staken even later de parkeerplaats over. Als we hierna een voetpad volgden kwamen we nog langs een oude pomp en aan de andere kant een oud schoolgebouw, dat gehuurd kan worden voor feesten. Zandwegen brachten ons hierna bij de laatste klimpartij voor vandaag.

Daarna nog wat straatjes volgen en we zijn aan de finish. Het was een mooie en pittige wandeltocht, jammer van het regenachtig weer. Er gingen van start 51 wandelaars.

N.B. De natuurgebieden, welke we doorkruisten, zijn gesitueerd in het Nationaal Park "De Veluwezoom", hetwelk een van de grootste aaneengesloten natuurgebieden van Nederland is. Men treft er een afwisselend landschap met uitgestrekte naaldbossen, loofbossen en heidevelden aan. Tevens zijn er zandverstuivingen, landgoederen en landbouwgronden. Reeds in 1911 werd een begin gemaakt met de verwerving van onderdelen van De Veluwezoom. In 1930 werd het bos- en heidegebied als eerste in Nederland de benaming Nationaal Park waardig geacht. Opvallend is de hoge ligging van het Nationaal Park De Veluwezoom. Met een hoogste punt van 110 meter boven NAP behoort De Veluwezoom tot de hoogste gebieden van Nederland (alleen de heuvels in Zuid-Limburg zijn hoger). Het is grotendeels in de voorlaatste ijstijd gevormd, waarbij het landijs een paar forse stuwwallen opdrukte.

DE VERBLUFFENDE OPKOMST VAN HET WANDELWEZEN.

UIT: Volkskrant Magazine, Wim de Jong

'Wij willen allemaal terug naar de natuur, alleen niet lopend', verzuchtte onlangs iemand in een bericht in de internetnieuwsgroep NL.Wandel. Het kan niet anders of dat moet als een grap zijn bedoeld. Dat precies het omgekeerde het geval is, laat zich immers gemakkelijk vaststellen. Want hoewel exacte gegevens over het aantal regelmatige wandelaars in Nederland niet voorhanden zijn, mag op grond van tientallen andere aanwijzingen gerust worden beweerd dat er daar ineens heel veel van zijn: van die 'weeskinderen van de Romantiek', zoals schrijver Gerrit Jan Zwier de moderne wandelaars vorig jaar in 'NRC Handelsblad' typeerde.

Ook collega-auteur Koos van Zomeren constateerde het in een interview met het wandeltijdschrift Op Lemen Voeten, zes jaar geleden, al verwonderd op zijn 'eigen' Hollandse Kade bij Woerden: 'Toen ik hier in '76 begon te wandelen, was het echt een uitzondering als ik iemand tegenkwam. Nu kun je hier op een vrij normale wandeling, dus niet op zondagmiddag, in één uur twintig mensen tegenkomen.' 'Twintig'- het eerste getal in dit verhaal is gevallen. Het zal er niet bij blijven, al was het maar omdat de getallen in dit verband zo sprekend en verbazingwekkend zijn. Een eerste willekeurige greep in de knapzak van Nederland-wandelland levert zo veel ongelooflijke cijfers op, dat een buitenlander licht zou kunnen geloven dat iedereen hier voor zijn plezier zeven dagen per week wandelt. En dat ons daarbij, hoe zou het anders kunnen, een grondgebied ter beschikking staat van, zeg, half Europa.

Een buitenlander zou kunnen geloven dat iedereen hier voor zijn plezier 7 dagen per week wandelt

Want lopend teruggaan naar de natuur is één ding, wandelen met een toegevoegde 'belevenswaarde' een ander. Er zijn derhalve struinroutes, laarzenrou-

tes, een kruutmoesroute, slobbersporen, pietepouterpaden, wandel routes voor rolstoelrijders (bij Kootwijk, op de Veluwe), een blindenroute met braille-

Ga maar na: tussen Groningen en Limburg, en van oost naar west, lopen inmiddels duizenden al dan niet gemarkeerde wandelroutes. Daartoe behoren bijvoorbeeld de 1200 wandeltochten van regionale en plaatselijke verenigingen, 300 wandeltochten van dagblad 'Trouw', 33 Lange Afstand Wandelpaden (LAW's) van elk ten minste honderd kilometer en 6000 kilometer in totaal, 50 *On Track*- en 8 Toeractieftochten uit het pakket van de ANWB, 87 provinciale, 7 regionale 'Voetwijzers' en 14 'wandelwijzers' van Op Lemen Voeten, 46 NS-wandeldagtochten, 18 wandelingen van de Nederlandse Wandelsport Bond, 5 Groene Hartwandelpaden, 39 natuurwandelpaden van boswachter Pieter Paul van Laake, 5 boerenvallei routes in Gelderland, 32 kuierroutes door Overijssel, een Kamper-uienroute, een palingroute en tientallen paaltjesroutes van streek-VVV's, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Enfin, wie beseft dat alleen al de deelnemers aan de vier dagen durende Voetpadendagen in september konden kiezen uit 250 trajecten over 107 nieuwe routes, samengesteld door 100 verschillende organisaties, zal begrijpen dat het te ver voert om hier naar een integraal overzicht van wandelingen te streven. Duidelijk mag zijn dat er kennelijk een grote markt voor is, en dat de behoefte om het landschap al wandelend telkens weer op een andere manier te 'belevens' en te 'ontdecken' vooralsnog onverzadigd is.

borden, pelgrimsroutes, een heerlijkheidspad, meerdaagse, trekvogelpaden en kloostertrajecten.

Zelfs de korenwolf heeft al een tocht op zijn naam gebracht. Verwacht niet dat dergelijke exercities in een land als Nederland per definitie over gebaande paden gaan, want die veronderstelling mist dus letterlijk grond. We hebben binnen onze grenzen onder meer knuppelpaden, keerweren, treilpaden, schansen, koningswegen, herderspaden, erf-dienstbaarheden, galgenpaden, dodenpaden, ommetjes, achterommetjes, houthakkerspaden, notwegen, heirbanen, zandslagen en dreven. Daar komen dan stukje bij beetje ook nog eens duizenden kilometers aan schouwpaden langs de dijken bij, aangezien ook de waterschappen die ze beheren er stilaan van overtuigd raken dat wandelen in hun 'publieksprofiel' past. Alsook de paden die over landbouw- en veeteelt-percelen lopen: boeren krijgen tegenwoordig subsidie als ze bereid zijn wandelaars op hun terrein door te laten, en de economisch in het nauw zittende sector staat niet meer langer afwijzend tegenover die bijverdienste. De stapsgewijze openstelling van de schouw- en boerenpaden past helemaal in de mode die in wandelaarjargon 'onthekking' heet en waarvoor de hele wandelloobby, in 1998 verenigd in de landelijke Stichting Wandelplatform-LAW, zich nu sterk maakt. De onderhandelingen om de Veluwe te onthekken en de wildcorridors voor wandelaars toegankelijk te maken zijn in een vergevorderd stadium, zoals het er tevens naar uitziet dat op termijn de uiterwaarden in het wandelpadennet kunnen worden opgenomen.

Tegelijkertijd laat ook de achterban zich niet onbetuigd in het onthekken. De wandelaarsverenigingen Te Voet in Haastrecht en Nemo in Amsterdam hebben zich in het vinden en behouden van de vrije doorgang op het onverharde voetpad gespecialiseerd. Dankzij de inspanningen van Nemo bestaat er nu een landelijk Meldpunt Voetpaden. Wandelaars die hun weg afgesneden weten door al dan niet terecht opgeworpen afrasteringen of verbodsborden, kunnen de hulp van het meldpunt inroepen. Dat wordt bemand door vasthoudende types: zo duurt de juridische strijd om als vrij mens over het door de gemeente Holten afgesloten Scheperpad te kunnen lopen, al sinds de jaren zeventig.

Nemo, dat haar wortels heeft in de Amsterdamse kraakbeweging en trots het parool 'Wandelaar er is geen weg, al wandelend wordt de weg gebaand'

voert, werd in 1988 opgericht door Vincent Rottier en Peter Spruijt. De eerste wandeling van de vereniging in september van dat jaar bracht acht deelnemers naar de IJsseloevers bij Hattem en leverde genoeg 'paaltjes'-ergernis op om jaren vooruit te kunnen. Nog altijd doet de als kunsthistoricus en politicoloog geschoolde Rottier (46) op de Nemo-wandelingen die hij begeleidt aan een 'microscopisch stukje scholing' wanneer zijn groep op een hek of een verbodsbord stuit. 'Vergis je niet, er zijn een hoop mensen bang voor die dingen, hoor. Dat zit er diep in. Zelfs als ze een konijn zien, zijn ze al geneigd te veronderstellen dat het een waakkonijn moet zijn.'

Aan de andere kant wil hij ook wel toegeven dat het onthekken steevast 'gezeik' en vijandigheid van de tegenpartij oplevert. Beamten, boeren, villa-eigenaren, bezitters van tweedehuisjes: als je wandelt langs de rand van Nederland kom je wat de bevolking betreft ook echt de rand tegen, bedoelt Rottier maar te zeggen. 'Hoe fatsoenlijk je je ook gedraagt, de problemen komen altijd wel. We zoeken nu zelf wel wat minder extreme routes uit. Want als je honderd problemen op een wandeling hebt gehad, dan zijn je deelnemers kapot en voelen ze zich ook voor een karretje gespannen.'

Het heeft de bloei van Nemo evenwel niet in de weg gestaan. De vereniging telt 1500 leden en organiseerde in 1999 alleen al in Nederland (er is ook een uitvalsbasis in Polen) 104 wandelingen. De klantenkring bestaat zowel uit bijstandsgerechtigden als uit leden met hogere inkomens, en afgezien van de gedeelde inzet voor onthekt-wandellen en kleinschaligheid is Nemo een wandelclub als alle andere. De 'activistische ketelmuziek' die ooit door een eigen lid aan de vereniging werd toegeschreven, is verstomd. Rottier: 'ja, waar praten wij onderweg over? Bla-bla. *Social talk*. Over het weer, de vakantie, over de soep die we op onze wandelingen voorgeschoteld krijgen. We zijn gewoon. Vroeger waren we nog mordicus tegen paaltjeswandelingen. Mensen die ze volgden, stuitten bij ons op volstrekt onbegrip. Nu bepalen we niet meer wat mensen mogen lopen. Iedereen moet het voor zichzelf weten.'

De hoogste graad van individueel wandelen in groepsverband is wellicht al bereikt door de Wandelpool in Haarlem, die in 1992 na een advertentie in de 'Volkskrant' het licht zag en een

instant-succes bleek. Wandelliefhebbers in de pool weten zich officieel alleen met elkaar verbonden doordat ze allen abonnee zijn van de tweemaandelijksse Nieuwsbrief, waarin ze elkaar hun gezelschap op wandeltochten aanbieden. Topaanbieding in de laatste editie van de uitgave zijn vier door abonnee Peter Penders uitgezette bedevaarten in Brabant. 'Pelgrimeren' is het ultieme wandelen voor een groeiend aantal naar spiritualiteit zoekende wandelaars. De 'persoonlijke invulling' van zo'n aloude heils- of boetegang is in het new age-tijdperk weids geformuleerd. De enige voorwaarden die aan belangstellenden van de Brabantse tochten worden gesteld, zijn dat er onderweg respect is voor elkaars beweegredenen om mee te lopen, en dat iedereen een gevoel van bezinning in zichzelf toelaat. En, o ja: 'Dit kan het best worden bereikt door in stilte te lopen', schrijft organisator Penders. 'Onwennig, maar wie daarvoor openstaat zal het als iets zeer bijzonders ervaren.' De animo in de Wandelpool voor het lopen van bedevaarten en tochten met namen als 'De monniken achterna', 'De Pontische roododendron staat in bloei' en 'Rondwaren over de geest' mag blijken uit de jaarcijfers 1996-1999 van huisstatisticus Rudolf in hetzelfde nummer van de Nieuwsbrief.

Het aantal abonnees steeg in die periode van 816 tot 3013. Het aantal organisatoren dat in het blad wandelingen aanbood, verviervoudigde tot 210, en het aantal wandelingen zelf explodeerde van 170 naar 791 stuks. Favoriete bestemming was Gelderland met 172 tochten, de ideale wandeldag is en blijft de zondag, en het gemiddelde aantal deelnemers per wandeling ligt rond de negen personen.

Behalve via de Nieuwsbrief en al wandelend, kunnen deelnemers in de Wandelpool ook op een eigen internetsite met elkaar communiceren. Wandelaars die een 'maatje' zoeken om samen naar Santiago de Compostela of de honderd kilometer lange Dodentocht in België te lopen, vinden er elkaar. Maar ook de voor- en tegenstanders in de discussie of het waar en bezwaarlijk is wat 'Mieke' in de Nieuwsbrief heeft beweerd, namelijk dat er zoveel 'hunkerende types' met Wandel-pooltochten meegaan. 'Mijn ervaring na een kleine honderd keer meelopen', schreef 'Aad' op 11 augustus, 'is dat er heel weinig mannen deelnemen, en als ze deelnemen heb ik ze nog nooit hinderlijk hun-

kerend aangetroffen. Ik schaam mij er niet voor dat ik vaak een 'verborgen agenda' heb. Waar kun je als alleenstaande man beter een alleenstaande vrouw in ontspannen sfeer ontmoeten

Het wandelen laat zich grofweg verdelen in prestatiegericht, natuurgericht en intermenselijk gericht

Over internet gesproken: wie zich in de wirwar van routes en tochten in Nederland niet direct een voorstelling kan maken van de 'soort' wandelaars die van al die trajecten gebruikmaken, doet er misschien verstandig aan eerst eens te beginnen met een virtuele dwaaltocht over het web. Daar leer je snel genoeg of je in potentie een groepswandelaar bent, en zo ja: van welk slag. Of je je aangetrokken voelt tot de missie van de Centurion Vereniging Nederland ('Een Centurion is een wandelaar die binnen 24 uur 160.928 km heeft gelopen'). Of je je thuis voelt in de kringen van de Friese Lange Afstand Lopers (FLAL) die zichzelf bekert, medailles, houten schildjes dan wel wandborden uitreiken. Of je in humor en kilometers denkt mee te kunnen met de Ollandsc Lange Afstand Tippelaars (OLAT, tevens voor snelwandelaars). Of je ontvankelijk bent voor de belevenissen van de 'Brabantse pelgrim' Ignaas Brekelmans, die in de *nieuwsbrief-Pelgrimspad* verhaalt 'over zijn wandelingen met de ezelin 'Saartje'. Of je je herkent in de onverharde idealen van De Rugzaklopers (230 leden). Of dat je liever wandelt temidden van je eigen lotgenoten: bij de Potige Dames (voor lesbo- en bi-wandelaars) of in de gelederen van de Stichting Mannen Natuurlijk Nederland (voor homo's).

Uiteraard bevinden de hierboven genoemde clubs zich enigszins aan de randen van het Nederlandse wandelspectrum en zijn er voor de intredende wandelaar voorzichtiger keuzes te maken. Nederland-wandelland laat zich categoriaal grofweg onderverdelen in: prestatiegericht, cultuurhistorisch gericht, natuurgericht, en intermenselijk dan wel op 'persoonlijke herschepping' gericht. Van gehakketak onderling is nauwelijks sprake. Uitvallen als die van wandelaar en journalist Gerard van Westerloo (intermenselijk) in 1993 in zijn boek *Voetreiziger* naar wandelaar/journalist Henk Raaff (deze zou de lezer in zijn wandelreportages reeds op

dan op een wandeling bij de Wandelpool?' Iemand als 'Wilma' deelt die positieve grondhouding: 'Ik heb diverse keren een stel getroffen dat elkaar bij een wandeling had ontmoet. Een hele

pagina één met diens 'fascistische menselijke natuur' om de oren meppen), zijn zeldzaam. Net zo zeldzaam is een wandel-survival-type als leraar Rop Douwes. Begeleid door een heuse navigator volbracht hij een Rondje Nederland van tweeduizend kilometer in 101 dagetappes. De weerslag daarvan werd deze zomer uitgegeven bij 'Nijgh & Van Ditmar' en heeft niets van de pastorale braafheid die de meeste wandellectuur kenmerkt. Al shagjes draaiend en vloekend ('Kutmuggen', 'Gods-allejzus wat een klotenzooi') baant Douwes zich een weg door een polderjungle, in zijn ogen bevolkt door vaak schaapachtige autochtonen en doorkruist door 'de stresskoppen' van het massatoerisme.

Betrekkelijk zeldzaam ten slotte zijn ook de heel oude wandelclubs, die nog uit het tijdperk stammen waarin er geïnformeerd en met de 'benenwagen' opuit werd getrokken. Ronald van der Meer uit Gouda leidt nog zo'n vereniging, Door Eendracht Sterk in Gouda. Onder andere door te werven in eigen familiekring telt het ledenbestand nu weer zo'n 25 lopers. Twee maal per jaar, met Pasen en met Sinterklaas, worden ze op een eigen tocht vergast, alle andere keren kiezen ze uit een bestaande. De versnaperingen onderweg en de andere verenigingskosten worden betaald uit de opbrengsten van het ophalen van oud papier.

Terug naar de cijfers. De laatste keer dat het CBS de populariteit van het wandelen in kaart bracht, was in 1996. Ruim eenderde van de dagtochten die indertijd in landelijk gebied werden gemaakt, ging toen te voet, met fietsen (23 procent) als tweede activiteit. Vergeleken met fietsen was wandelen iets meer een vrouwenaangelegenheid: 54 versus 42 procent, en de tochten die lopend werden ondernomen, bedroegen gemiddeld twee à drie uur. Een gemarkeerd Lange Afstands-Wandelpad of een deel daarvan, vormde daarbij 800 duizend keer de route. Uit gegevens

leuke bijkomstigheid van de Wandelpool, die naar ik hoop mij ook eens zal overkomen en die je niet belachelijk moet maken.'

van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij blijkt voorts dat iedere wandelaar in Nederland rond die onderzoeksperiode de gemiddeld ongeveer 223 vierkante meter toegankelijk bos- en natuurgebied ter beschikking stond. Wandelen in Zuid-Holland was met 16 vierkante meter vrije natuur per persoon de minst aantrekkelijke optie, wandelen in Gelderland met 437 vierkante meter p.p. de beste. Aanvullend onderzoek van het ministerie leert dan ook nog dat een op de drie managers zijn of haar 'creatieve ideeën' pleegt op te doen 'bij een bezoek aan de natuur'. Kan het nog mooier? Dat kan. Want de echte grote doorbraak van het wandelen in Nederland moet feitelijk nog komen. Volgens de Stichting Wandelplatform-LAW zijn de nu actieve wandelaars slechts voorlopers in een ontwikkeling die straks nog veel grotere bevolkingsgroepen op de been zal brengen. Daarin gaan we, voorspelt Henk Dikker Hupkes van het platform, de Verenigde Staten achterna, waar het wandelen volledig is geïncorporeerd in de health-trend en aldus tot de alledaagse gezondheidsrituelen is gaan behoren. Het zal een ontvullend effect hebben op de eerder genoemde 'weeskinderen' van Gerrit Jan Zwier, die wandelen om de illusie van de arcadische natuur te verwerven en te behouden. 'Prachtig allemaal hoor, die romantische en spirituele motieven waarmee we nu in Nederland nog wandelen', zegt Dikker Hupkes, 'maar uiteindelijk wordt het hier ook veel meer *down-to-earth*. We krijgen steeds meer goede redenen om te wandelen. Lopen zal meer worden gezien als een vanzelfsprekend middel van transport. We zullen vaker lopen omdat we ons nadrukkelijker realiseren dat het goed voor ons is. En we zullen ook steeds dichter bij huis lopen, omdat we stilaan gaan beseffen dat het mal is om eerst in de file naar een natuurterrein te staan om pas daarna te kunnen wandelen.'

We zullen steeds dichter bij huis lopen, omdat we gaan beseffen dat het mal is daarvoor eerst in de file te gaan staan

Wandelaars zoeken zich in toenemende mate liever al vanaf de voordeur een

weg naar buiten. En een tocht van vijf tot tien kilometer kan dan volstaan,

mits daar zoiets als een 'groene buitenervaring' bij zou kunnen zijn inbegre-

pen. Vandaar ook dat het Wandel platform zich niet meer Alleen wil richten op het ontsluiten van nieuwe landschappelijke gebieden voor wandelaars. Weliswaar zijn er nog 'witte plekken' genoeg in de Lopikerwaard, de Hoekse Waard, in Zeeland en Noord-Holland, maar zeker zo belangrijk voor het wandelen worden de directe verbindingen tussen de stedelijke omgeving en de ommelanden. De stadsranden waar tot nu toe sportvelden, villaparken, bedrijfsterreinen, rondwegen, en andere infrastructurele en recreatieve voorzieningen zijn gedacht, maar weinig of geen wandelpaden.

De stichting Op Lemen Voeten, die deel uitmaakt van het Wandelplatform, heeft het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij voorgesteld een stedenbouwkundig handboek op te stellen waarin zo'n urbaan wandellandschap vanaf de tekentafel gestalte kan krijgen. Daarnaast is van het platform zelf vorige maand een boekje verschenen waarin praktische oplossingen worden aangedragen voor wandelknel-

punten rond zeventien Nederlandse gemeenten. Laat daar trouwens nog niet mee zijn beweerd dat de wandelloobby al een onwrikbaar stevige poot aan de grond heeft bij de overheid, want daarvoor stuit de belangenbehartiging toch nog te vaak op onbegrip. Onverhard wandelen onthardt ook tussen de oren, luidt een wandelaarsgezegde. Maar die wijsheid is in Den Haag en in de provinciehuizen nog geen gemeengoed. Er zullen nog heel wat hogere ambtenaren en managers voor creatieve ideeën de hei op moeten, wil er bijvoorbeeld een halt kunnen worden toegeroepen aan wat ze bij het Wandelplatform de 'fietspalisering' van Nederland noemen.

'De wil om nieuwe paden aan te leggen of open te stellen, is er. Maar dan moet het wel weer een pad zijn waar ook fietsers, skaters, mountainbikers en rolstoelers overheen kunnen. En dus wordt het geasfalteerd. Voor wandelaars verliest het daarmee uiteraard onmiddellijk aan belevingswaarde. Wat dat betreft, hebben we nog een hele weg te gaan', zegt Henk Dikker

Hupkes. Hij weet zich op die weg in de rug gedekt door de honderdduizenden enthousiaste wandelaars die naar marketingmaatstaven in dertig jaar tijd van de spreekwoordelijke 'loslopende bosneukers' evolueerden in een interessante, kapitaalcrachtige doelgroep voor wie wandelen een op maat geleverde *feel good*-ervaring dient te zijn.

Als dagactiviteit genereert het wandelen circa 373 miljoen gulden aan bestedingen, meldt het jaarverslag 1998-1999 van het Wandelplatform, en naar verwachting zal de economische betekenis ervan flink toenemen als ook de 'nieuwe gezonde senioren' uit de snel naderende Grijs Golf zich in de rijen aansluiten.

De 'ervarings' industrie is er klaar voor. Natuurmonumenten heeft zo al 'struinnatuur' in de aanbieding. Een dagje zorgeloos verdwalen op een terrein zonder bordjes en routepaaltjes, en met hooguit een waakkonijn om een oogje in het zeil te houden.

*Een feest in een heerlijke sfeer
en een stijlvolle omgeving.*

Gratis bruidssuite bij zaalreservering

DE HARMONIE

FEESTZAAL • VERGADERZAAL • ZALENVERHUUR

Fr. v. Beststraat 17 Valkenswaard Tel.: (040) 201 60 28

34° OLAT WINTERSERIE

Zondag 19 november VALKENSWAARD

Zaal 'De Harmonie' Fr. van Beststraat 17

Zaal open vanaf 7.30 uur; inschrijving vanaf 8.00 uur, sluitingstijd 17.30 uur, afmelden verplicht.

AFSTAND

40 - 30 km

20 km

15 - 10 km

STARTTIJD

8.30 uur - 10.00 uur

9.30 uur - 13.00 uur

9.30 uur - 13.00 uur

INSCHRIJFGELD

f 5,50 OLAT-leden f 3,50

f 4,50 OLAT-leden f 2,50

f 3,50 OLAT-leden f 1,50

Bondsleden f 0,50 korting

Kinderen t/m 12 jaar 50% korting

(korting uitsluiting op vertoon ledenkaart)

informatie: Marinus van Roosmalen ☎ 0413-475467

Jeannette van Boerdonk ☎ 0413-211978